

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

19^e JAARGANG

WOENSDAG 1 AUGUSTUS 1934

No. 970

NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT.

Curatoren: Mr. G. Vissering, Voorzitter; Ir. A. Plate, Onder-Voorzitter; Mr. K. P. van der Mandele, Penningmeester; Mr. P. Hofstede de Groot; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; L. H. Mansholt; Mr. R. Mees; E. D. van Walree; Ch. J. I. M. Welter; C. J. P. Zaalberg.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Wolderen Baron Rengers; Jan Schilthuis; Prof. Mr. F. de Vries.
Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
Redacteur-Secretaris: Dr. H. M. H. A. van der Valk.
Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar N.V., Uitgevers, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No 145192.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Economisch-Statistisch Kwartaalbericht f 1,—. Leden en donateurs ontvangen het weekblad en het Kwartaalbericht gratis en een reductie op de verdere publicaties.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

INHOUD.

	Blz.
HET RAPPORT-HELDING door S. J. H. Wesselink.....	698
Het verkeersfonds: een a-synthese door Ir. J. M. I. Reitsma	699
Groote werkverschaffingsobjecten door Meyer de Vries	701
De Indische middelen over April 1934	703
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De Deutsche landbouw in het kader der standen door Mevr. Prof. Dr. K. Bauer-Mengelberg	704
AANTEEKENINGEN:	
Geld- en bankwezen in de Vereenigde Staten	706
Prijsvraag Mr. N. G. Pierson-fonds	707
INGEZONDEN STUKKEN:	
Het economisch stelsel van het Nationaal-Socialisme door Mr. A. J. R. Mauritz.....	707
MAANDCIJFERS:	
Overzicht van de Indische middelen	708
STATISTIEKEN	709—712
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten.	

31 JULI 1934.

Aan de geldmarkt is het schokkende wereldgebeuren der afgelopen week voorbijgegaan, zonder sporen na te laten. De rente voor privaat-disconto trok een weinig aan tot $\frac{1}{4}$ pCt. en call bleef onveranderd op $\frac{1}{2}$ pCt. gehandhaafd. Ook de naderende ultimo heeft blijkbaar nog geen invloed uitgeoefend, al zijn diverse factoren aanwezig, die, oppervlakkig beschouwd, het tegendeel zouden doen verwachten. In de eerste plaats: de niet-geslaagde provinciale conversie-operaties, en voorts de groote betalingen, welke het Rijk dezer dagen te verrichten heeft. Intusschen blijkt uit de laatste weekstaten der Nederlandsche Bank, dat de schatkist over een ruim en gestadig aangroeiend tegoed beschikt.

Bij de op 24 Juli jl. gehouden inschrijving op schatkistpapier werd

	ingeschreven en	toegewezen	voor	
3-maands .. f	6.690.000	f	5.790.000	f 998,44 = $\frac{5}{8}$ %
6-maands .. „	8.350.000	„	7.500.000	„ 995,50 = $\frac{7}{8}$ „
1-jaarsbilj. .. „	19.152.000	„	16.282.000	„ 1.008,77 = $1\frac{1}{8}$ „
3-jaarsbilj. .. „	16.853.000	„	9.208.000	„ 1.015,— = $1\frac{1}{2}$ „
5-jaarsbilj. .. „	33.491.000	„	19.864.000	„ 1.013,— = $2\frac{3}{16}$ „
Totaal .. f	84.536.000	f	58.644.000	

* * *

Ook de wisselmarkt is, ondanks de politieke heksenketel, onberoerd gebleven. Alleen de Mark, die den laatsten tijd aan nerveuze storingen lijdt, stond in het midden der week bij de eerste dramatische tijdingen uit Weenen onder sterken druk. Na Maandagmorgen op 57.50 te zijn geopend, daalde de koers Donderdag met hevige schommelingen tot 56.60, om dan de volgende dagen op meer kalmeerende berichten tot 57.35 te herstellen.

Overigens was de eenige tendens, die aan het einde der week naar voren trad, de ietwat flauwe stemming voor den Gulden. Dollars lagen tamelijk vast op 1.48, terwijl Fransche Francs gezocht waren op 9.75 $\frac{1}{2}$, Zwitsersche Francs op 48.24 en Belga's op 34.68. Ponden bleven vrij stabiel op 7.45 $\frac{1}{2}$.

Van de overige valuta's was de Argentijnsche Peso wederom vast op 38 $\frac{1}{4}$. De slechte stand van de graanoogsten in de Vereenigde Staten, Canada en Europa, Rusland inclus, tegenover de gunstige vooruitzichten in Argentinië, zal aan deze appreciatie wel niet geheel vreemd zijn.

Tenslotte dient als bijzonderheid vermeld, dat de jongste spruit van de groote familie der Sperrmarken, met name: de Kur- of Vacantiemark, van het valuta-tooneel is verdwenen. Genehmigingen voor het reizen met deze goedkope Marken (de koers was pl.m. 37) zullen niet meer door de Deutsche instanties worden verstrekt.

Op de termijnmarkt hadden geen noemenswaardige wijzigingen plaats.

Goud was vast: Baren f 1.653 $\frac{1}{2}$, Eagles 2.48 $\frac{1}{4}$, Sovereigns 12.12.

HET RAPPORT-HELDING.

Bij de Rijksuitgeverij te 's-Gravenhage is verschenen het rapport van de Commissie, welke bij beschikking van 21/28 Mei 1933 van de toenmalige Ministers van Waterstaat en van Financiën is ingesteld onder voorzitterschap van den heer Dr. E. Heldring, oudvoorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam.

Volgens de officiële bewoordingen van de opdracht had de Commissie tot taak:

a. het bestaande streven tot oprichting van gemeentelijke girodiensten te beoordeelen uit hoofde van eene zoo goed mogelijke verzorging van de belangen van het algemeene geld- en betalingsverkeer, mede in verband met de bevoegdheden bij de Grondwet en wet aan de onderscheiden publiekrechtelijke corporaties opgedragen;

b. de vraag te overwegen of andere dan Rijks- of Gemeente-instellingen, die geen banken in den eigenlijken zin zijn (b.v. spaarbanken) al dan niet eene taak op het gebied van het kleine geld- en betalingsverkeer hebben te vervullen, en zoo neen, of tegen het optreden op dit gebied van dergelijke instellingen maatregelen dienen te worden beraamd.

Het mag begrijpelijk worden geacht, dat de Regeering zich omtrent de in deze ruim begrensde opdracht bedoelde aangelegenheid heeft willen doen voorlichten. Sedert eenige jaren toch is er een streven waarneembaar, hetwelk in zijne gevolgen lijnrecht ingaat tegen de organisatie, die voor het van rijkswege in het leven geroepen giro-instituut als de meest doelmatige is gekozen.

Zoals bekend wordt verondersteld, is de rijksgirodienst sinds 1924 gecentraliseerd, nadat gedurende de eerste jaren van zijn bestaan alle postkantoren als volledig girokantoor hadden gefungeerd, een toestand, welke op den duur vele en groote bezwaren bleek mede te brengen en een economisch beheer welhaast onbereikbaar maakte. Vergeleken met andere landen komt de tegenwoordige organisatie overeen met die in België, Denemarken, Hongarije, Jugoslavië, Oostenrijk, Zweden en enkele andere landen, welke allen slechts één postchequekantoor hebben. In het algemeen gesproken kan men zeggen, dat met uitzondering van Zwitserland, waar bijzondere factoren gelden, in de territoriaal groote landen het rijksgirowezen is gedecentraliseerd, in de kleinere landen daarentegen is gecentraliseerd.

Het spreekt vanzelf, dat in feite op het indertijd door de Regeering hier te lande ingenomen standpunt wordt teruggekomen, wanneer de lagere overheid, al dan niet in combinatie met andere organen, overgaat tot het oprichten van girokantoren. Het giroverkeer in zijn geheel genomen gaat dan wederom in de richting van decentralisatie en het is aan gerechte twijfel onderhevig of eene dergelijke versnippering, welke uiteindelijk nog kostbaarder zou zijn dan een volledig gedecentraliseerden rijksdienst, in verband met de in ons land heerschende omstandigheden wenschelijk moet worden geacht.

Het rapport-Heldring wijst er weliswaar op, dat het gemeentelijke girowezen hier te lande nog geen grooten omvang heeft verkregen, doch acht het blijkbaar geenszins uitgesloten, dat bij terugkeer van gunstiger omstandigheden de nog steeds aanhangers tellende gedachte aan uitbreiding van het aantal gemeentelijke girokantoren voor verwezenlijking in aanmerking zou komen.

De Commissie heeft het haar voorgelegde vraagstuk in een negental hoofdstukken aan eene uitvoerige en objectieve beschouwing onderworpen. Het is uiteraard niet doenlijk den inhoud daarvan hier volledig weer te geven. Ik moge daarom volstaan op enkele punten, die bij de lezing van het rapport naar voren komen, de aandacht te vestigen.

Na in de inleiding te hebben herinnerd aan het groote belang, hetwelk uit een algemeen economisch

oogpunt aan het giroverkeer moet worden toegekend, wijst de Commissie op den historischen samenhang van het giroverkeer met het bankwezen. Zij merkt daarbij o.m. op, dat de kosten van eene betalingsopdracht als gevolg van het beperkte aantal transacties bij eene bank vrij hoog zijn, waardoor deze, die ook weinig geneigd is kleine rekeninghouders aan te trekken, een minder geschikt intermediair voor kleine betalingen zou zijn.

De verzorging van het kleine betalingsverkeer valt daarom buiten het gebied van de banken en hier hebben naar het oordeel van de Commissie de overheidsdiensten een taak te vervullen.

Waar de grens moet vallen is stellig niet nauwkeurig aan te geven. Ook de Commissie heeft het terrein niet scherp kunnen afbakenen, doch is van oordeel, dat er niettemin eene natuurlijke taakverdeling bestaat, zoodat in de werkzaamheid van den rijksgirodienst, voor zoover de uitvoering van de zuivere betalingsopdrachten betreft, geen concurrentie met het particuliere bankwezen behoeft te worden gezien.

De Commissie heeft uitgebreide gegevens verzameld omtrent de gemeentelijke diensten op het gebied van het geld- en betalingsverkeer. Diensten met een min of meer belangrijk betalingsverkeer bestaan alleen in Amsterdam, Arnhem, Bussum en Zaandam. Van deze hadden bijv. Bussum en Zaandam ten tijde van het verzamelen der gegevens 366, resp. 457, eigenlijke girorekeninghouders. (De rijksdienst ruim 204.000 rekeningen). Hieruit blijkt wel overtuigend welke dwergkantoren een ongebreideld streven naar plaatselijke girodiensten kan doen ontstaan, hetgeen vooral van belang is in verband met de relatief hoge kosten van dergelijke kleine kantoren, waarop de Commissie op meer dan één plaats de aandacht vestigt.

Belangrijk zijn ook de beschouwingen, welke de Commissie aan de gemeentelijke girodiensten, gezien uit het oogpunt van de belangen van het betalingsverkeer, wijdt. Bestaat bij haar tegen gemeentelijke stortings- en ophaaldiensten, die in sommige opzichten eene nuttige functie kunnen verrichten, geen bezwaar, zij kan niet aannemen, dat naast den snel en betrouwbaar werkenden rijksdienst gemeentelijke girodiensten noodig zouden zijn, een indruk, welke haar door vertegenwoordigers van de Kamers van Koophandel en Fabrieken te 's-Gravenhage en Rotterdam werd bevestigd.

De Commissie acht het evenwel mogelijk, dat gemeentelijke diensten in enkele opzichten voordeelen bieden boven den rijksdienst. Deze zouden voornamelijk gelegen zijn in de snellere behandeling van cheques voor lokaal gebruik, in het bijzonder voor het opnemen van contanten door den rekeninghouder en voor het in betaling geven bij aankopen in winkels e.d. Daartegenover noemt zij als bezwaren van de werkzaamheid van gemeentelijke girodiensten de geringere snelheid in de uitvoering van het interlocale betalingsverkeer en de hoge kosten, welke bij inschakeling van meerdere kantoren onvermijdelijk het gevolg zullen zijn.

Resumeerende komt de Commissie tot de slotsom, dat de rijksgirodienst bij den bestaanden omvang van het gemeentelijke girowezen niet ernstig wordt gehinderd, doch acht zij niettemin voor de toekomst waakzaamheid geboden. Zij wil daarom de oprichting van gemeentelijke diensten van eene rijksbewilling afhankelijk stellen en regelen geven, teneinde schadelijke gevolgen zooveel mogelijk te voorkomen. Als punten, welke voor regeling in aanmerking komen, noemt de Commissie, kort samengevat, de volgende:

a. De rentevergoeding, welke zij ongewenscht acht en derhalve ook bij de gemeentelijke diensten afschaft wil zien.

b. De tarieven, waarop van rijkswege toezicht behoort te worden uitgeoefend.

c. Bijzondere diensten, welke vaak door gemeen-

telijke girokantoren worden verricht (effectentransacties, incasso's, e.d.), waarvan deze zich zouden moeten onthouden.

d. Het à deposito nemen van gelden, hetgeen niet tot de taak van een girodienst wordt gerekend te behooren.

e. De deelneming aan het interlocaal betalingsverkeer, die aan beperkingen zou moeten worden onderworpen.

f. De deelneming aan het internationale betalingsverkeer, welke voor gemeentelijke diensten niet gewenscht wordt geacht.

g. De liquiditeit, het belangrijkste en moeilijkste punt, waaromtrent eene regeling wordt voorgesteld, die eene grondige wijziging beteekent van wat bij de gemeentelijke diensten tot nu toe practijk is.

Het zou te ver voeren het pro en contra, hetwelk de Commissie voor deze verschillende punten aanvoert, te bespreken, hoezeer sommige argumenten eene uitvoeriger behandeling zouden verdienen. Met het vermelden van de conclusies wordt mitsdien volstaan.

Met betrekking tot het betalingsverkeer van de spaarbanken ziet de Commissie geen voldoende grond om in den thans bestaanden toestand wijziging te brengen, zoodat zij te dezen aanzien geen maatregelen voorstelt.

Voor den rijksgirodienst doet zij een tweetal aanbevelingen van betrekkelijk ondergeschikt belang, zoodat hare voorstellen bijna geheel de gemeentelijke girodiensten raken.

Na aangetoond te hebben, dat eene wettelijke regeling naar algemeen aanvaarde opvattingen niet met staatsrechtelijke beginselen in strijd is, heeft de Commissie hare voorstellen in een wetsontwerp belichaamd. Zij gaat daarbij uit van de gedachte, dat het openbare girowezen als één geheel moet worden gezien, zoodat zij in het ontwerp ook den wettelijken grondslag voor den rijksgirodienst heeft opgenomen. Dit laatste is ongetwijfeld juist en verdient reeds uit een oogpunt van methodiek aanbeveling.

Over de vraag of het wetsontwerp, zooals het door de Commissie wordt voorgesteld, in elk opzicht juist moet worden geacht, kan men met haar van meening verschillen. Zoo lijkt de taakomschrijving van den rijksgirodienst al te beperkt. Voorts kan de wenselijkheid worden verdedigd om ook de kwestie der rentevergoeding bij maatregel van bestuur te regelen, overeenkomstig de ten aanzien van verschillende andere onderwerpen gevolgde gedragslijn. Immers het standpunt, dat de Commissie met betrekking tot dit vraagstuk inneemt, is voor aanvechting vatbaar en het lijkt niet bij voorbaat uitgesloten, dat bij wijziging van de economische structuur de vergoeding van eenige, zij het minimale rente over het kapitaal, hetwelk de gezamenlijke rekeninghouders vrijwel blijvend ter beschikking stellen, als billijk zou kunnen worden aangemerkt.

Afgezien hiervan echter, zou het aanbeveling verdienen, wanneer eene wettelijke regeling in den geest van het voorstel van de Commissie zou tot stand komen. Daarmede zou de grondslag worden gelegd voor eene rationeele oplossing van het girovraagstuk hier te lande. Het zou eenerzijds een geleidelijk afzakken naar een toestand, zooals deze bijvoorbeeld in Duitschland op dit gebied heerscht en die om meer dan één reden als ongewenscht moet worden beschouwd, kunnen verhinderen en anderzijds toch ruimte laten aan die plaatselijke instellingen, op wier bestaan uit een oogpunt van doelmatigheid zou moeten worden prijs gesteld.

Voor den rijksgirodienst zou eene wettelijke regeling de mogelijkheid openen tot gelijkmaking van de voorwaarden, waarop de verschillende reeds bestaande en eventueel nog in het leven te roepen giroinstellingen hunne diensten aanbieden. De Commissie acht het terecht onjuist, dat thans gemeentelijke dien-

sten vaak een voorsprong hebben op den rijksdienst uit hoofde van verleende faciliteiten, welke niet op het gebied van het eigenlijke betalingsverkeer liggen. Het is in het belang van eene harmonische ontwikkeling van het van overheidswege verzorgde betalingsverkeer, dat hieraan een eind wordt gemaakt.

Moge de regeering in den arbeid van de Commissie aanleiding vinden de tot-stand-koming van bedoelde wettelijke regeling in den geest van het voorstel te bevorderen.

S. J. H. WESSELINK.

HET VERKEERSFONDS: EEN A-SYNTHESE.

„Nicht Umsturz und Zerstörung, sondern Umordnung und Einordnung heissen die groszen Ziele, die die heutige Verkehrswirtschaft verfolgen soll.“
— Prof. Pirath.

I. Het is een niet te loochenen waarneming, dat ook in Nederland het verkeerswezen een crisis doormaakt. Sinds jaar en dag zijn er ontbindende krachten onbeteugeld en oneconomisch werkzaam, welker resultante een totale, voor het algemeen welzijn schadelijke ontwrichting van het verkeer te weeg zal brengen en die een ernstige ontredde van 's lands financiën met zich zal meeslepen.

Het zou van kortzichtigheid en van verkeerd begrepen eigenbelang getuigen om den aldus geschetsten stand van zaken te willen ontkennen. Zou men dan h.t.l. op spoorweggebied een veertig- à vijftigjarige lijdensweg ternauwernood afgesloten hebben, om opnieuw een zelfden zwaren gang langs een via dolorosa op thans meer algemeen verkeersgebied in het vooruitzicht te hebben? Dit dient toch met inspanning van alle krachten te worden voorkomen.

Bij gevolg is het plausibel, dat het eerste groote Wetsontwerp van den nieuwen Minister van Waterstaat — vooral na de plaats gehad hebbende intrekking van het Ontwerp-Wet op de Openbare Middelen van Vervoer (herziening) van zijn ambtsvoorganger — het zonder twijfel netelige vraagstuk der economisch-schadelijke en chaotische over-capaciteit van het verkeersapparaat bekwaam en krachtig aangevat zou hebben, en daarbij beheerscht zou zijn door de leidende gedachte een synthese van het verkeer te scheppen, die het grootst mogelijke gemeene nut en welzijn vestigt. Zouden wij nu echter de vraag opwerpen of het reeds notoir geworden Verkeersfonds een bekwaame en krachtige maatregel is ter ordening en ter co-ordening van het verkeer in Nederland, dan moeten wij die vraag helaas ontkennend beantwoorden. Ook de „leidende gedachte“ ontbreekt op het appèl, al wordt zij ook in naam geproclameerd.

Insteede van de gezamenlijke verkeerskrachten als een eenheid te bezien door hen in één greep te omvatten en hun een synthetische taak toe te bedeele, zal de a.s. Verkeersfondswet zich hiervan geheel afzijdig houden en zich beperken tot de volgende voornaamste twee maatregelen: *ten eerste* zullen de autobelastingen, voornamelijk die op de zware automobielen, verhoogd worden, welke maatregel evengoed of beter te bereiken ware geweest door een tariefsherziening der Wegenbelastingwet 1926, aangezien hij moet dienen om de wegenbelastingen ten opzichte van de wegenuitgaven wat nader te justeren (zie sub II A), en *ten tweede* zal er een wanstaltig-groot adviescollege voor „privé-gebruik“ van den Minister van Waterstaat geconstitueerd worden, omdat de Minister — naar hij bekennen moest — zonder een dergelijk „werktuig“ niet in staat is zijn taak te vervullen. Hierover nader sub II B.

Zij, die reikhalzend uitzien naar eenigen, zij het ook nog zoo miniemen maatregel ter ordening en ter coördinering van het verkeer, zullen zich teleurgesteld van dezen Minister afgekeerd hebben. In de Tweede Kamer heeft de Minister trouwens een zeer slappe definitie gegeven van het begrip „coördinatie

van het verkeer", doch slapper nog dan deze beginselomschrijving is 's Minister's opvatting van zijn taak om het verkeer te saneeren, door ordening en hergroepering ervan, waardoor mede de zeer drukkende spoorwegtekorten geheel, althans grootdeels van de belastingbetalers afgewenteld zullen worden.

Het ligt immers in de rede der dingen om de „rantsoneering van het beschikbare verkeer", zooals wij de coördinatie gaarne zouden willen kenschetsen (rantsoneering dan van Overheidswege en met in acht neming van het technisch-economisch bereikbare en wenschelijke), om deze te doen *voorafgaan* door een minimum-program van ordening, binding en regulering. Een nadere motiveering van deze ongetwijfeld verstrekkende uitspraak moge hier overbodig geacht worden. (Zie ook noot 5).

De Minister echter wijst elke voorafgaande ordening principiëel af, hetgeen slechts bewijst, dat hij van het onderhavige vraagstuk een zeer wazig begrip heeft. En waar de Minister bereid is om iets te ordenen (dienst- en rusttijden autopersoneel), daar geschiedt dit los van een vergunning- en concessiestelsel¹⁾, terwijl het juist een eisch der realiteit is om deze beide tegelijkertijd aan elkander vast te koppelen. Wij zien dit als een ernstige fout, die later niet meer zal zijn goed te maken, althans niet zonder zeer groote offers van den Staat, waarvan het te betwijfelen valt of de Volksvertegenwoordiging ze zal goedkeuren. Ook hier blijve, kortheidshalve, de vereischte nadere bewijsvoering achterwege.

Concludeerende: 's Ministers coördinatie-plan kan niet ernstig gemeend zijn; meer bepaaldelijk: bij den Minister ontbreekt de wil tot een (gepaste) „terugdringing" van het autoverkeer (vrachtauto) en tot een rationeële vermindering of opheffing der vexatoire spoorwegtekorten, die — de Minister bedriege zich niet! — groeiende zijn, in stede van dalende en die slechts op één gezonde wijze bestreden kunnen worden: t.w. door terugstroming van het in een vanbovenaf kunstmatig ongelijk gehouden concurrentie-strijd weggeëbde spoorvervoer.²⁾ Onopgelost laat de Minister dus alle vitale verkeersvraagstukken liggen. Zijn Verkeersfondswet is alles, — behalve een synthese.

* * *

II. Het sterk geamendeerde Wetsontwerp tot instelling van een Verkeersfonds is door de Tweede Kamer na ampele besprekingen aangenomen. Bezien wij eerst de strekking der reeds vermelde nieuwe fiscale maatregelen.

A. Voor primaire wegen zal jaarlijks 31,67 pCt. voor secundaire wegen 24,5 pCt. (in 1937 28,0 pCt.) der heffingen beschikbaar gesteld worden. Bij een totale belastingopbrengst van f 28,5 m/m als in 1934 verwacht mocht worden:

¹⁾ Het is hier de plaats om terloops op een zeer fundamentele begripsverwarring bij den Minister te wijzen. Z.Exc. Kalff rekent het concessiestelsel tot de coördinatie van het verkeer, terwijl dit slechts een ordescheppende maatregel is. Ware des Ministers inzicht juist: Nederland zou reeds een gedeeltelijke coördinatie van het verkeer bezitten, terwijl het eenstemmige gevoelen toch is, dat wij in Nederland die coördinatie in het geheel *niet* bezitten. Coördinatie *sluit* de concurrentie-gedachte *uit* („aanwijzing van de meest geschikte vervoermiddelen en van het meest economische vervoer") en dit doet een normaal vergunning- en concessiestelsel *niet*. Coördinatie gaat dus veel verder dan een bloote concessioneering, doch de ervaring in het verkeerswezen — Prof. Mr. F. de Vries wees hierop reeds bij herhaling — heeft steeds geleerd, dat ingrijpende bedrijfsconcentratie en uitschakeling der concurrentie voor een goede en economische verkeersbediening in het algemeen belang vereischt waren.

²⁾ Het is duidelijk, dat de noodlijdende Binnenvaart mede zal profiteren van een zelfs reeds elementaire ordening van het Nederlandsche verkeerswezen.

a)	voor primaire wegen (onderhoud, verbetering, aanleg; vervallen is de Rijksbijdrage) ca.	f	9.025.000
b)	voor secundaire wegen (uitkeering aan Provinciën, ongeacht Provinciale suppletie) ca. „		6.985.000
c)	voor tertiaire wegen		P.M.
d)	voor gemeentelijke verkeerspolitieën en algemeen verkeersveiligheidstoezicht op de openbare wegen; voor verkeersseinen en verkeersverlichting, enz.		P.M.
e)	vergoeding voor het gebruik van een in het verleden gebouwd en kostbaar wegnnet ..		P.M.
		f	16.010.000
f)	hierbij gevoegd:		
	1) voor groote bruggen (ongeacht den kapitaaldienst)		2.174.110
	2) algemeen beheer, rente en aflossing		2.870.853
	3) „rijksbijdragen" en overige uitgaven ..		284.147
	(N.B. Deze drie posten zijn ontleend aan de Wegenfondsbeegroting 1934).		
		f	21.339.110
g)	verminderd met: hiervan 4 pCt. voor aanlegkosten van rijwielpaden, ca.		853.565
		f	20.485.545
h)	hierbij weer gevoegd: jaarlijksche kosten van de wegverkeersstatistiek, ca.		1.000.000
		f	21.485.545

Tegenover f 21.49 miljoen zuivere uitgaven ten bate van het motorwegverkeer staan f 21.5 miljoen opbrengsten der motorrijtuigenbelasting. De bijdrage van het motorwegverkeer „in de spoorwegtekorten" is dus vrijwel *nihil*.³⁾ Het is echter het rijwiel — en ook het rijwiel alleen — dat aanstonds met f 7.0 minus f 0.85 = f 6.15 miljoen⁴⁾ zal bijdragen. ... niet in de tekorten van de spoorwegen, maar in het tekort van het Verkeersfonds, dat nl. óók de nadeelig sluitende exploitatie- en kapitaalrekening omvat van de tolvrije rijkswaterwegen en de voorzieningen ten bate van het luchtverkeer. Erg bevredigend is deze toestand intusschen niet, indien men bedenkt, dat het over het algemeen juist de minst kapitaalkrachtige en breede volkslagen zijn, die de rijwielbelasting hebben op te brengen.

Hoé echter het fiscale deel van het Wetsontwerp tot de coördinatie moet bijdragen of deze moet bevorderen of mogelijk maken blijft een raadsel. In noot 3) werd reeds ontvouwd op welke wijze het de bestaande verkeerscrisis zal helpen verscherpen!

B. Het tweede hoofdmoment van het Wetsontwerp-Verkeersfonds betreft de nieuw te introducereen „Vervoerraad" of „Centrale Commissie". De constructie daarvan zal worden als volgt.

Allerst zal men hebben 3 tot 5 (of wellicht meer) leden in den Economischen Raad, onbevangen en onafhankelijke deskundigen op verkeersgebied. Deze 3 tot 5 objectieve deskundigen zullen een „vaste commissie voor het verkeerswezen uit den Economischen Raad" vormen en zullen te dien einde worden *aangevuld* met vertegenwoordigers van zeevaart, binnen-

³⁾ In de E.-S.B. No. 946, d.d. 14-2-'34, pag. 162, toonden wij aan, dat de verhoogde autobelastingen van het Wetsontwerp-Verkeersfonds een verwaarloosbaren invloed op de getalsontwikkeling der motorvoertuigen zullen uitoefenen. Daarentegen zullen de auto-ondernemers geprikkeld worden meer beladen voertuig-km te rijden, teneinde deze verhoogde „vaste kosten" ten spoedigste weer goed te maken. Dit moet noodzakelijkerwijze leiden tot een verdere intensivering der mededinging, d.w.z. tot verdere verscherping der bestaande, reeds acuut geworden Verkeerscrisis. Zonder nadere, gelijktijdige maatregelen moeten de genoemde belastingverzwaringen funest werken.

⁴⁾ Het netto batig slot op het voormalige Wegenfonds zal — over 1934 bezien — nader f 6.46 miljoen bedragen i.p.v. f 9 miljoen zooals beoogd was. Billijkheidshalve zij vermeld, dat het motorwegverkeer bij de bovenstaande uitgaven-opstelling nog aanspraak maakt op een Rijksbijdrage voor community-use, die het thans — bij de gekozen constructie van het Verkeersfonds — zal moeten ontberen. Deze onthouding der Rijksbijdrage beteekent een ernstige onbillijkheid t.o.v. het motorwegverkeer.

vaart, spoorwegen, tramwegen, autobedrijf en van de „gebruikers der verkeersmiddelen” (van het heele Nederlandsche volk dus).

Vervolgens zal er een nog grootere „centrale commissie” of „vervoerraad” komen, vooreerst bestaande uit de leden der bovengenoemde „vaste commissie, enz.”, daartoe door de Kroon benoemd. Deze leden zullen worden *aangevuld* met het noodige aantal leden-ambtenaar, twee ervan aan te wijzen resp. door de Ministers van Financiën en van Binnenlandsche Zaken, de overigen aan te wijzen door den Minister van Waterstaat.

Dit monstercollege, waarvan het adjectief „centraal” eenigszins wonderlijk en euphemistisch aandoet, zal dan tenslotte den Minister moeten voorlichten in alle zaken de verkeerscoördinatie rakende.

De kloekheid der af te geven adviezen zal sterk afhangen van de wijze waarop deze „centrifugale” commissie haar taak zal opvatten, en wij willen gaarne aannemen, dat zij de grootst mogelijke activiteit en voortvarendheid zal paren aan ambitie en efficiency, doch haar enorme omvang is ons daar helaas geen waarborg voor, noch ook voor de juistheid en objectiviteit van hare zienswijzen.

Het stemt echter tot verheugenis, dat althans *iets* gelijken tred zal houden met de voortdurend groeiende spoorwegtekorten: het aantal commissies en commissie-leden op Verkeersgebied!

* * *

III. O.i. is het juist, als de Minister in overleg met de Staten-Generaal onverwijld, althans zoo spoedig mogelijk, de verschillende het verkeer ordenende (en in elkander grijpende) maatregelen vaststelt en zich daarbij — zoo noodig — laat voorlichten door de 3 of 5 objectieve verkeersdeskundigen in den Economischen Raad. Daarna worde ten spoedigste de coördinatie of „rantsoeneering” aan de orde gesteld.

In overleg met den Minister van Onderwijs zal er ten dienste van deze leden van den Economischen Raad een onafhankelijk studie- en waarnemingsinstituut aan de Nederlandsche Handels Hoogeschool te Rotterdam gesticht kunnen worden, waardoor tevens de noodige goede en wetenschappelijke samenwerking met het onder het Ministerie van Economische Zaken ressorteerende Centraal Bureau voor de Statistiek verzekerd is (verkeersstatistiek). Daarmede zou n.b.m. een organisatie verkregen worden, die een snelle, systematische en kundige voorlichting waarborgt.

Samenvattende kan gesteld worden, dat het Verkeersfonds op de lange baan geschoven een averechtsche coördinatie beoogt, „harakiri” van Nederland op verkeersgebied. Noodiger dan de coördinatie of rantsoeneering is een preliminaire ordening en regulering van het verkeer en ten opzichte hiervan zwijgt het Wetsontwerp⁵⁾. Bovendien onderneemt het niets ter leniging van den Binnenvaartnood, laat het de spoorwegtekorten in stand en mist het een deugdelijke garantie, dat zij rationeel zullen worden beperkt.

Om al deze redenen zal het ten zeerste gewenscht zijn, dat de Eerste Kamer het Wetsontwerp zal désavoueren.

Ir. J. M. I. REITSMA.

⁵⁾ Ook indien men het Verkeersvraagstuk van geheel andere vervoer-economische zijde, dan die der acute verkeerscrisis benadert, t.w. vanuit de gezichtshoek der rentabiliteit van wegeaanleg, dan komt men tot hetzelfde inzicht, dat ordening (waaronder begrepen de gelijkmaking der concurrentie-, exploitatie- en veiligheidsvoorwaarden) *vooraf* moet gaan aan elk ander Staatsoptreden m.b.t. het Verkeer. Zie *De Economist* Nr. 6 (Juni) 1934, pag. 464 evv.

GROOTE WERKVERSCHAFFINGSOBJECTEN.

Een veel verspreide gedachte, welke haar oorsprong vindt in het verre verleden, is, dat werkverschaffing gewoonlijk bestaat uit het kloppen van keien, het graven van een gat en het weer dicht maken en meer van dergelijke werkzaamheden, die voor de gemeenschap practisch geen enkel nut hebben. Deze opvatting was niet geheel onjuist. Een feit toch is het, dat werkverschaffing vóór 1914 veelal niets anders was dan bezig houden, en wat tot stand kwam, had geen, of slechts geringe waarde. De veranderde inzichten op sociaal gebied hebben het hunne ertoe bijgedragen, dat hetgeen de laatste 16 à 17 jaar door middel van werkverschaffing is verkregen, over het algemeen waarden heeft geschapen, die, al zijn ze soms duur, voor de gemeenschap beteekenis hebben.

Het laat zich begrijpen, dat werkverschaffing, vooral waar dit dikwerf geforceerd moet geschieden, omdat het niet goed geoordeeld wordt, de menschen te laten leegloopen, kosten van de gemeenschap vergt, welke niet behoefden te geschieden, wanneer men niet gedwongen was tot aanpakken over te gaan. Bij de vele objecten, welke in den loop van de jaren zijn tot stand gekomen, zal men, wanneer men alles nagaat, heusch wel een enkele tegenkomen, waarvan het economisch nut problematiek is. Maar in elk geval staat dan toch dit wel vast, dat de uitvoering dit moreele effect heeft gesorteerd, dat arbeiders aan het werk zijn gezet.

In den loop van de jaren is er een nauwe samenwerking gegroeid tusschen alles wat den landbouw betreft en de werkverschaffing. Reeds eerder hebben wij gewezen op het vele, dat verricht is op het gebied van ontginningen¹⁾, doch wij willen thans even stil staan bij de groote voordeelen, welke bij de verbetering van honderden hectaren grond, die veel te lijden hadden van slechte afwatering, is verkregen, door het inschakelen van de werkverschaffing.

Zeer beknopt zal iets van enkele van dergelijke werken worden verteld. Er heeft slechts een geheel willekeurige greep plaats gehad.

In 1893 zijn de Berkel en de Schipbeek, gelegen in Overijssel en Gelderland, met Rijkssteun zoodanig verruimd, dat zij destijds in de zomermaanden het uit eigen stroomgebied afkomstige water geheel konden afvoeren.

De Bolksbeek zou contractueel moeten ontvangen in maximum 70 M³. (max. winterwater Berkel) — 48,1 (max. zomerwater Berkel) 3,3 M³. is 25,2 M³, terwijl de Berkel in staat moet zijn de rest of 44,8 M³. af te voeren.

Uit de vele klachten, welke in den loop der jaren uit het stroomgebied van de Scheepbeek zijn geuit bleek, dat aan de gestelde eischen niet kon worden voldaan.

Terwijl in tijden van grooten waterafvoer de Schipbeek een gedeelte van het overtollige water door de Oortjessluis op de Regge loost, brengt de Berkel een veel grootere hoeveelheid water naar de Schipbeek.

Om aan dezen ongewenschten toestand een einde te maken, werd een grondig onderzoek ingesteld. Tijdens het onderzoek bleek het mogelijk, om de aan te leggen Twenthe-Rijn-kanalen dienstbaar te maken aan de afwatering van die gedeelten van de beide provincien, welke door deze kanalen zullen worden doorsneden.

Eene oplossing werd niet alleen gezocht ten aanzien van de moeilijkheden, welke ontstaan waren door de afstroming van het Berkelwater naar het Schipbeekgebied, maar tevens werd gestreefd naar de verbetering van den waterstaatkundigen toestand van een veel grooter gebied, dat eveneens met wateroverlast te kampen had.

De aanleg van de Twenthekanalen bleek ten aanzien van de afwatering mogelijkheden te openen, wel-

¹⁾ Zie E.-S. B. van 25 Juli en ook van 18 Juli jl.

ke tot nu toe niet waren te bereiken en die nu ook benut worden.

De verbeteringskosten van Schipbeek en Buurserbeek tezamen werden, toen men begon, op totaal f 2.276.000.— geraamd.

De toenmalige Minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw, heeft bij brief van 31 October 1930 No. 1555 S. Afd. A. aan de provincie Overijssel bericht, dat hij bereid was ten behoeve van de verbetering van de Schipbeek steun te verleenen. Blijkens de gepubliceerde voordracht aan de Staten, staat in genoemden brief o.m.:

„a. De Rijksbijdrage wordt bepaald op 92 pCt. der loonen te betalen aan werkloozen, aangewezen door of van wege mijn Departement, welk bedrag gelijk is aan twee maal de bijdrage van de provincie.”

b. Het waterschap „de Regge” draagt f 325.000 bij en het waterschap „de Schipbeek” ten minste f 137.000.

c. De provincie Overijssel draagt aan het waterschap „de Schipbeek” over, de gekapitaliseerde waarde van de onderhoudskosten der Buurserbeek (f 14.000 per jaar) zijnde f 280.000.

d. De bijdrage van de provincie worde bepaald op 1/3 gedeelte van hetgeen na aftrek van wat de betrokken waterschappen bijdragen overblijft.”

De uitvoering geschiedt onder leiding van de Ned. Heidemaatschappij.

De kostenverdeling ziet er als volgt uit:

	Rijk	Provincie	Schipbeek	Regge
Bolksbeek, voor zooveel het Overijsselsche aandeel betreft	—	f 166.000	f 83.000	—
Plaatselijke ontwatering	f 150.000	—	„ 100.000	—
Verbetering Schip- en Buurserbeek ..	„ 1.209.000	„ 605.000	„ 137.000	f 325.000
Totaal	f 1.359.000	f 771.000	f 320.000	f 325.000

Wij moeten de verleiding weerstaan, om van enkele typische objecten, nl. van De Regge en van de beekverbeteringen in Limburg, hier vele wetenswaardigheden weer te geven.

In het kort slechts dit. Het waterschap De Regge — belangrijke bijzonderheden vindt men in het onlangs verschenen gedenkboek, uitgegeven bij gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van het waterschap — dat een grootte heeft van 120.000 ha, beslaat bijna geheel Twenthe. In zijn gebied liggen uitgestrektheden, waar de wateroverlast tot de geregeld wederkerende moeilijkheden behoort. Hieraan een einde te maken, is al eenige jaren het doel van het actieve bestuur, dat niet zal rusten voor alles in orde is. Maar dat vergt dan zoo ongeveer f 9 1/2 millioen, waarvan reeds een 40 pCt. is verwerkt en wel grootendeels door werklozen. In Twenthe is men alleszins voldaan over hetgeen hier, ook door groote-stadswerkloozen, is verricht.

Limburg had steeds bezwaren tegen waterschappen. Maar flinke voorlichting en... werkloosheid, brachten hier verandering. Om den slechten waterafvoer — in de mijnstreek het vuile water van de mijnen en stedelijke centra — te verbeteren, werden in het noorden, het midden en het zuiden van Limburg, drie waterschappen opgericht, zich uitstreckende over het gebied van ruim 50 gemeenten. De Provinciale Waterstaat maakte de plannen, de dienst der Werkverschaffing sprong bij en onder leiding van de als steeds bereidwillige Nederlandsche Heidemaatschappij, komen dagelijks van heinde en verre de honderden werkloozen, om met eigen hand, in flinken arbeid, een bescheiden stuk brood te verdienen.

* * *

Het is hier de plaats om iets te vertellen van een zeer bijzonderen vorm van werkverschaffing, welke hierin bestaat, dat bij groote grondwerken de machinale arbeid zooveel mogelijk wordt uitgeschakeld en handarbeid er voor in de plaats wordt gesteld. Nu

ligt het voor de hand, dat men zonder meer, een dergelijke werkmethode „ouderwetsch” kan noemen. Ziet men evenwel verder, dan kan niet worden ontkend, dat wanneer er duizenden werkloozen zijn die, week in week uit, moeten worden gesteund en voor wie men op geen enkele wijze eenig werk heeft, het noodzakelijk is, dat dan wordt omgezien naar een methode, om de hierbedoelde menschen aan het werk te zetten, waardoor men eenerzijds bereikt dat een noodzakelijk object toch tot stand komt en aan den anderen kant honderden menschen in de gelegenheid worden gesteld, arbeid te leveren. Eenvoudig gezegd kan men deze zaak aldus zien, dat men machines gerust eenige jaren in het vet kan zetten en ergens rustig laten staan, zonder dat de gemeenschap daarvan eenig nadeel ondervindt, maar dat aan den anderen kant die methode niet kan worden toegepast op levende menschen.

Dit stelsel vond het eerst toepassing bij het Twenthe-Rijn-kanaal. De gedeelten, waar het hier om ging, zouden machinaal kunnen worden gemaakt, maar door inschakeling van handarbeid verkreeg men, dat 7 à 8 maal meer arbeiders werden geplaatst dan bij machinale uitvoering het geval zou geweest zijn.

Het ging hier om belangrijke hoeveelheden. Er moesten nl. bij het eerste object reeds 220.000 M³. in handarbeid worden verzet en verder, naast tal van andere werkzaamheden, 215.000 M². kaden worden bezaaid en van kantzoden voorzien.

Hier is een uitnemende samenwerking verkregen tusschen een drietal diensten: nl. de Rijkswaterstaat, de Rijkswerkverschaffing en de Nederlandsche Heidemaatschappij. In gemeen overleg hebben deze diensten begrotingen opgemaakt en de werkzaamheden, die geleidelijk met andere objecten werden uitgevoerd, tot stand gebracht.

Nu al sinds eenige jaren zijn honderden werklozen uit Twentsche gemeenten bij deze kanaalwerken — het eerste werk is door andere gevolgd — geplaatst en technisch voldoet deze methode uitnemend.

Iets dergelijks zien wij eveneens in een ander gedeelte van het land.

In het voorjaar van 1933 werd nl. een begin gemaakt met het uitvoeren in werkverschaffing van een gedeelte van de werkzaamheden, welke verband houden met het verbeteren van de rivier de Maas. Deze verbetering geschiedt volgens plannen van den Rijkswaterstaat, terwijl bij de uitvoering in de werkverschaffing de Nederlandsche Heidemaatschappij de leiding heeft.

De werkzaamheden bestaan o.a. in het maken van een aantal doorsnijdingen, die den thans zeer bochtigen loop der rivier belangrijk zullen verbeteren. De bovengrond, voor zoover deze uit klei bestaat, wordt in „den droge” ontgraven en zoodanig in de ophooping verwerkt, dat hierdoor landbouwkundige voordeelen worden verkregen.

Het uitschakelen van den baggermolen of de graafmachine, vermeerdert het aantal „manweken” belangrijk. Zoo zou bij het werk onder Alem — een der onderdeelen —, bij uitvoering in machinaal bedrijf, het aantal manweken rond 1200 hebben bedragen, doch dit aantal is bij uitvoering in werkverschaffing 6900 geweest, dus een verhouding van bijna 1 : 6, welke verhouding voor de volgende werken nog meer in het voordeel van de werkverschaffing zal zijn.

Tevens wordt het voordeel verkregen, dat de grond bij uitvoering in handarbeid op de juiste wijze in de ophooping wordt verwerkt, waardoor deze landbouwkundige waarde krijgen, terwijl bij machinaal bedrijf de grond vermengd wordt en de ophooping, landbouwkundig gezien, waardeloos zijn.

Dit jaar zijn in uitvoering de doorsnijdingen bij Maren, Lith, Alphen en Oyen, waarvan de laatste drie gedeeltelijk als werkverschaffing dienen.

MEYER DE VRIES.

DE INDISCHE MIDDELEN OVER APRIL 1934

Algemeen.

In de maand April bedroeg de opbrengst der Landsmiddelen in totaal f 29.9 millioen tegenover f 28.2 millioen in dezelfde maand van het vorige jaar. Hierdoor bleef de totaal-middelenopbrengst — f 118.9 millioen — boven die van dezelfde periode van 1933 — f 116.7 millioen.

De opbrengst der verschillende hoofdgroepen van middelen in vergelijking met de ramingen, bedroeg in millioenen guldens onderscheidenlijk:

Groep	1/12 ram.		April		4/12 ram.		Eerste 4 mnd. van			
	1934	1933	1933	1932	1933	1934	1933	1932	1931	
Belasting	20.3	16.4	15.1	15.8	17.3	81.3	60.9	60.4	63.1	71.1
Monopol.	3.6	3.1	3.4	4.3	5.5	14.3	12.9	13.8	17.4	20.8
Producten	3.—	3.5	2.4	2.5	5.0	12.—	12.5	8.3	9.3	17.4
Bedrijven	6.5	5.—	5.4	6.8	7.8	25.9	23.5	25.4	31.6	35.3
Div. middel.	2.8	1.9	1.9	2.4	3.0	11.1	9.1	8.8	10.7	12.3
Totaal..	36.2	29.9	28.2	31.7	38.6	144.6	118.9	116.7	132.2	156.9

Ter toelichting diene het navolgende:

Belastingen.

A. Niet-kohierbelastingen.

Opbrengst in millioenen guldens

Omschrijving	April		Eerste 4 mnd.		Tariefswijzigingen
	'34	'33	'34	'33	
Invoerrecht	4.1	3.6	15.—	15.7	20 opc. vanaf 1-1-'32 50 id. 15-6-'32 Nieuwe tariefwet vanaf 10 Jan. '34 met 50 opc.
Uitvoerrechten	0.36	0.18	1.2	0.7	1.1
Acc. op petroleum	1.—	1.—	3.8	3.5	3.6
Accijns op benzine	1.3	1.8	5.2	5.8	7.— 20 opc. v. 1-1-'32 33 1/3 id. 16-3-'32
Accijns op lucifers	0.20	0.24	0.87	1.1	2.—
Accijns op tabak	0.7	0.8	2.7	3.4	0.028 vanaf 16 Dec. '32 20 % v. d. kleinhandelsprijs
Accijns op suiker	0.4	—	2.—	—	Vanaf 1 Jan. '34 f 2.— p. 100 K.G.
Zegelrecht	0.6	0.6	2.6	2.7	2.7
Totaal	8.7	8.2	33.4	32.9	31.4

Zooals uit bovenstaand overzicht moge blijken, werd de verdere daling van deze belastinggroep opgevangen door de nieuwe suikeraccijns en de verhoging van het tarief voor de invoerrechten.

B. Kohierbelastingen.

Van de kohierbelastingen bleef in de verslagmaand alleen de vermogensbelasting ten achter bij 1933.

Deze verbetering moet in de eerste plaats worden toegeschreven aan den veel snelleren aanslag. Voor de inkomstenbelasting bedroeg de zuivere opbrengst kohier 1934 in de eerste vier maanden f 28 millioen tegenover f 20.5 millioen over 1933 in dezelfde periode. Hiernaast was van zeer grooten invloed de verhoging der tarieven.

Omschrijving	Opbrengst in mill. guldens					
	April		Eerste 4 mnd. van			
	1934	1933	1932	1934	1933	1932
Personeele belasting..	0.34	0.38	0.48	0.9	1.—	1.4
Ink.bel.en crisisheffing	3.1	2.1	3.3	10.—	9.2	13.1
Vennootschapsbelast.	1.3	1.3	0.6	4.—	3.8	3.1
Verponding	0.2	0.2	0.2	2.8	3.3	3.9
Landelijke inkomsten	1.5	1.3	1.5	4.7	4.6	4.5
Vermogensbelasting..	0.1	0.2	—	0.3	0.6	—
Totaal...	6.5	5.5	6.1	22.7	22.5	26.—

De overige belastingen brachten in de verslagmaand evenveel op als in dezelfde maand van 1933 nl. f 1.3 millioen, terwijl de totaal-opbrengst over de eerste vier maanden van 1934 f 5 millioen bedroeg tegen f 4.9 millioen over dezelfde periode van 1933.

Monopolies.

De ontvangsten van de monopolies bleven in de verslagmaand wederom bij die van April 1933 (f 0.3 millioen) ten achter. De totaal-opbrengst in de eerste vier maanden van 1934 was een millioen minder dan over dezelfde periode van 1933.

Omschrijving	4/12 raming		In millioenen guldens	
	1934	1934	1933	1932
Opium	4.—	3.7	4.3	6.4
Pandhuizen	4.7	3.5	4.6	6.4
Zout	5.6	5.7	4.9	4.7
Totaal..	14.3	12.9	13.8	17.4

Producten.

De exploitatie-ontvangsten van de producten bedroegen in April 1934 f 3.5 millioen tegen f 2.4 millioen over dezelfde maand in 1933 of f 1.1 millioen meer. De totaal-opbrengst was in de eerste vier maanden van 1934 f 4.2 millioen hooger dan in dezelfde periode van 1933. Dit verschil wordt voor f 3.7 millioen veroorzaakt door de Bankatinwinning.

Omschrijving	In millioenen guldens		
	1934	1933	1932
Kina en thee	0.128	0.084	0.066
Landscaoutchoucbedrijf	0.821	0.345	0.456
Boschwezen	2.079	2.061	2.571
Bankatin	7.906	4.264	3.701
Steenkolen	1.539	1.572	2.543
Totaal	12.5	8.3	9.3

Bedrijven.

De exploitatie-ontvangsten voor de bedrijvengroep geven het volgende beeld:

Omschrijving	1/12 raming		April		4/12 raming			
	1934	1934	1933	1932	1934	1934	1933	1932
Havenwezen	1.—	0.6	0.4	0.5	3.9	5.—	4.3	5.3
Baggerdienst	0.2	0.2	0.2	0.4	0.7	0.7	0.7	1.5
Waterkrachten								
Electriciteit	0.2	0.2	0.2	0.2	1.—	0.9	0.9	0.9
Landsdrukkerij	0.1	0.03	0.07	0.1	0.4	0.2	0.3	0.4
P.T.T.	2.—	1.6	1.8	2.1	7.9	7.—	8.—	9.—
S.S.	3.—	2.3	2.7	3.6	12.—	9.7	11.1	14.5
Totaal	6.5	4.9	5.4	6.7	25.9	23.5	25.3	31.6

De achteruitgang der S.S. ontvangsten wordt nagevoel geheel veroorzaakt door de Javalijnen.

	(In millioenen guldens)		
	Eerste vier maanden		
	1934	1933	1932
S.S. op Java	7.9	9.2	12.3
„ „ Sumatra's Westkust	0.5	0.5	0.7
„ „ Zuid-Sumatra	0.7	0.7	0.8
„ „ Atjeh	0.3	0.4	0.5
Andere ontvangsten	0.3	0.3	0.3
Totaal	9.7	11.1	14.6

Diverse middelen.

De opbrengst van deze groep was in de eerste vier maanden van 1934 f 0.25 millioen hooger dan in de overeenkomstige periode van 1933.

Het algemeen verloop der landsmiddelen in het loopende jaar in vergelijking met de vier voorafgaande jaren moge blijken uit het volgende overzicht:

Maand	Opbrengst in millioenen guldens											
	per maand				t/m maand							
	1930	1931	1932	1933	1934	1930	1931	1932	1933	1933	1934	
Jan.	53.5	45.5	37.2	32.1	35.—	53.5	45.5	37.2	32.1	35.—	35.—	
Febr.	42.2	35.9	31.3	26.3	25.3	95.7	81.4	68.5	58.4	60.3	60.3	
Maart	43.7	36.9	32.—	30.—	28.7	139.4	118.3	100.5	88.5	89.—	89.—	
April	45.—	38.6	31.7	28.2	29.9	184.3	156.9	132.2	116.7	118.9	118.9	
Mei	52.3	39.—	32.1	32.7	—	236.6	195.9	164.3	149.4	—	—	
Juni	50.4	45.2	35.2	32.6	—	287.1	241.1	199.5	182.—	—	—	
Juli	65.4	48.7	39.6	37.8	—	352.4	289.7	239.1	219.8	—	—	
Aug.	52.5	46.3	38.8	31.9	—	404.9	336.—	278.—	251.7	—	—	
Sept.	59.3	46.1	38.8	33.7	—	464.3	382.—	316.8	285.4	—	—	
Oct.	57.2	41.7	35.4	34.4	—	521.5	423.7	352.2	319.8	—	—	
Nov.	46.9	44.3	30.5	33.1	—	568.4	468.—	382.7	352.7	—	—	
Dec.	63.1	48.1	37.2	33.4	—	631.5	516.1	419.9	386.8	—	—	

Begrotingsrekeningen kohierbelastingen.
Belastingjaar 1934 t.o.v. 1933.
Eerste vier maanden van aanslag.

Belastingsoort	Aanslag in mill. guldens		Toelichtingen
	1934	1933	
Personeele belasting	2.3	2.5	Ondanks de verlaging der grenshuurwaarden is de aanslag nog iets lager dan in het vorige jaar
I.B. en crisisheffing	27.1	19.8	In '34 is de crisisheffing 70 % hooger dan in '33. Relatief is de aanslag '34 iets hooger dan de aanslag '33
Vennootschapsbel...	4.6	4.2	Voor '33 40 opc., voor '34 100 opc.
Verponding	7.2	3.7	De aanslag '34 gaat uit van de reeds in '33 opgelegde aanslagen
Landrente J. en M.	22.7	14.-	Een belangrijk deel van den aanslag is in de verslagmaand vastgesteld

Belastingjaar 1933 t.o.v. 1932.
Eerste 16 maanden van aanslag.

Belastingsoort	Aanslag in mill. guldens		Toelichtingen
	1933	1932	
Personeele belasting	3.7	4.7	Vergelijkbare cijfers
I.B. en crisisheffing	38.2	52.2	De heffing is over het geheel genomen ongeveer even hoog, vergelijkbare cijfers
Vennootschapsbel...	6.3	8.6	In beide jaren 40 procenten, vergelijkbare cijfers
Verponding	7.5	10.2	Met '33 ving het nieuwe belastingtijdvak aan, daardoor scherpe terugval
Landrente J. en M.	27.-	28.7	De crisisontheffing bedraagt gem. voor '32 15 % en voor '33 25 % van den bruto aanslag

Stand begrotingsrekeningen der voornaamste kohierbelastingen.

Omschrijving	Dienstj.'34	Dienstj.'34	Dienstj.'33
	Apr. 1934	eerste 4 mnd.	eerste 4 mnd.
Personeele belasting..	321	2.339	2.553
Ink.bel. en crisisheffing	6.546	28.011	20.594
Vennootschapsbelast.	1.332	4.773	5.347
Verponding	157	7.258	4.354
Landrente Java en Madoera	14.898	22.704	13.966
Totaal....	23.254	65.085	46.814

Omschrijving	Dienstj.'33	Dienstj.'33	Dienstj.'32
	Apr. 1934	eerste 16 mnd.	eerste 16 mnd.
Personeele belasting..	33	3.865	5.033
Inkomstenbelasting en Crisisheffing	412	39.502	54.920
Vennootschapsbelast.	25	9.226	11.660
Verponding	— 265	8.580	13.067
Landrente J. en M. ..	— 213	27.125	28.702
Totaal.....	— 8	88.298	113.382

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE DUITSCHE LANDBOUW IN HET KADER DER STANDEN.

Mevrouw Prof. Dr. Käthe Bauer—Mengelberg te Frankfurt a/Main schrijft ons:

Het is geen bloot toeval, dat de Rijksvoedselstand de eerste bouwsteen in de door het Nationaal-Socialisme in Duitschland nagestreefde economische standenorganisatie werd; want van alle gebieden van het bedrijfsleven is de landbouw voor een opbouw volgens het principe der standen het meest geschikt.

De beroepsarbeid in den landbouw heeft plaats onder omstandigheden, welke voor dezen vorm van aaneensluiting relatief het gunstigst zijn; deze arbeid is voor den boer van grootere en inderdaad andere

beteekenis dan een zuiver economische werkzaamheid met geldwinst als doel, zoodat hij vermoedelijk ook bereid is, aan een vakorganisatie de behartiging van die vraagstukken toe te vertrouwen, welke meer dan de rentabiliteit alleen, het bestaan van het bedrijf raken. Bovendien worden de arbeidsverhoudingen in den landbouw in feite niet door klassetegenstellingen bepaald. De tegenstelling tusschen werkgever en werknemer is van minder ingrijpenden aard dan in de industrie, omdat de arbeidsverhoudingen vaak nog patriarchaal zijn; ook de volgens arbeidsovereenkomst en zonder eigendomsrecht op den bodem gepresteerde landarbeid brengt in meerdere of mindere mate een persoonlijk contact met den werkgever mede, die — zoolang hij boer blijft — zelf medewerkt en zich, wat zijn levenswijze betreft, in niets van zijn loonarbeider onderscheidt. De psychologische voorwaarden voor een opbouw van den landbouw volgens standen, waarin slechts een door den aard van het werk bepaalde solidariteit wordt erkend, zijn derhalve vrij gunstig. In plaats van het klassenbelang, dat in den landbouw nooit veel opgang heeft gemaakt, moet thans als bindend element treden, datgene dat alle in den landbouw werkzamen gemeenschappelijk is. Dit gemeenschappelijke moet niet alleen als economisch belang worden opgevat, doch wordt in de eerste plaats door hetzelfde levenslot op den geboortegrond, door den band van bloed en bodem bepaald.

De opheffing van de belangentegenstellingen in den landbouw wordt ook bevestigd door het feit, dat sociologische en door het eigendomsrecht bepaalde titels zooals b.v. „riddergoedbezitter”, „grootgrondbezitter”, „pachter”, enz. niet meer mogen worden gevoerd. Ingevolge de bepalingen van den Rijksminister voor het Postwezen worden in den telefoon-gids nog slechts de titels „boer” (voor den bezitter van een erfelijk goed) en „landbouwer” (voor alle anderen, die een landbouwbedrijf leiden) toegelaten.

Het experiment van een planmatige regeling van de landbouwproductie op de basis der standen vindt psychologisch steun in het feit, dat een politiek van nationale onafhankelijkheid voor het gebied van de levensmiddelenvoorziening slechts wordt gewaarborgd, wanneer een centrale regeling van productie en afzet in het binnenland doorgevoerd is. Wanneer ook de afhankelijkheid van de wereldmarkt niet langer zonder meer als een kwaad wordt beschouwd, waartegen in principe gestreden dient te worden, dan wint toch de meening veld, dat, inzonderheid op het gebied van de voeding, een toenemende onafhankelijkheid van den invoer wenschelijk is, ten einde in geval van oorlogsverwickelingen of ook reeds bij handelspolitieke moeilijkheden de bevolking ten minste in het leven te kunnen houden.

Men zou den stand als een vorm van sociale gebondenheid zoodanig kunnen omschrijven, dat 1) de groepsvorming (de indeeling in de verschillende productietakken als landbouw, industrie, ambacht, handel of verkeer) op den voorgrond staat (de sociale indeeling in leidende ambtenaren, bedienden en arbeiders speelt slechts een ondergeschikte rol); dat 2) zooveel mogelijk alle arbeidende personen omvat dienen te worden en hun prestatie aan de standenorganisatie dienstbaar moet worden gemaakt; 3) deze is echter niet uitsluitend een productiegemeenschap, welke de materiële belangen van haar leden regelt, doch daarenboven heeft zij een culturele en een opvoedkundig politieke taak te vervullen, en een band tusschen de tot haar organisatie behorende leden te vormen; 4) zal deze standenorganisatie van de beroepen erop gericht zijn, doordat zij zich met de behartiging van de economische belangen van haar leden belast, productie en afzetverhoudingen van de betreffende goederen te regelen en het marktverkeer geleidelijk te vervangen door een geordend organisme.

Wanneer het principe van den standenstaat op de huidige maatschappij met haar veelvormige indeeling

en de meest verscheiden beroepsbelangen moet worden overgedragen, moet het noodzakelijk elastisch worden doorgevoerd. Ten aanzien van de organisatie wordt het gevaar van de bureaucratiseering aan den eenen kant, dat van de versplintering van de macht door te ver gaande decentralisatie aan den anderen kant, op dezelfde wijze vermeden, doordat het leidersbeginsel overal als hoogste principe wordt erkend en doorgevoerd. Zoowel voor het hoofd van den Rijksvoedselstand zelf als ook van de speciale beroepsverenigingen, die daaronder ressorteeren, worde het kiesstelsel vervangen door autoritaire benoeming van de verschillende leiders, die alleen aan de hoogere instantie verantwoording schuldig zijn. Op het oogenblik is de Rijksminister voor Voeding en Landbouw — Darré — als Rijksboerenleider zelf de hoogste instantie van den stand; door deze personeele unie wordt de identiteit van staat en stand en daarmee de uniformiteit van de politieke en economische leiding duidelijk tot uitdrukking gebracht. De bevoegdheden van de leden van den stand blijven gewoonlijk beperkt tot het betalen van een bijdrage en het goedkeuren der begroting; daartegenover staat een vergaande verplichting tot het verstrekken van inlichtingen omtrent het bedrijf en de calculatie. Ten aanzien van de regeling van het bedrijf is in overeenstemming met de leidersgedachte het collectivistische element teruggedrongen ten gunste van den individueelen prikkel tot werken. Steeds wordt in de programmatische verklaringen der staats- of standenleiders op den voorgrond gesteld, dat het initiatief van het individu niet zal worden verlamd of door de organisatie geremd, doch dat haar functie slechts berust op de handhaving van het principe „Gemeenschapsbelang gaat voor eigenbelang”.

Ook de economische functies, welke een standenorganisatie voor zich opeischt, zullen op het gebied van de landbouwproductie en den handel in landbouwproducten technisch het snelst door te voeren zijn. De behoefte aan levensmiddelen, vooral van de grondstoffen graan, vleesch en zuivelproducten, is vrij constant. De feitelijke en mogelijke productie-opbrengsten zijn statistisch vrij eenvoudig vast te stellen en, wat de kosten betreft, stabiel. De technische vooruitgang, welke in een liberaal-economische ordening plotselinge inbreuken op de hoeveelheidsberekeningen kan maken, is thans in Duitschland in den landbouw gemakkelijker te reguleeren dan in de industrie, want de productiefactor grond is verdeeld onder een gemakkelijk te omvatten en weinig wisselende klasse van bezitters en pachters, wier productiemethode betrekkelijk weinig verandert; een wijziging wordt behalve om traditioneel-psychologische redenen door den ongunstigen toestand van de markt voor landbouwcrediet bemoeilijkt, waar de beschikbare middelen in de laatste jaren door de bescherming van de schuldenaren niet voldoende zijn voor grootere investeringen, teneinde rationaliseering door te voeren.

De uitwendige organisatie van den Rijksvoedselstand werd door een verordening van September 1933 geregeld. Hij vertegenwoordigt den Duitschen boerenstand en den Duitschen landbouw, incl. den boschbouw, den tuin- en wijnbouw, de visscherij, de bijenteelt en de jacht. Hij omvat allen, die als eigenaren, verpachters of pachters, als familieleden, arbeiders, bedienden of ambtenaren in den landbouw werkzaam zijn, evenals de coöperatieve landbouwverenigingen en haar organisaties (groot- en kleinhandel in landbouwproducten) en de be- en verwerkers van landbouwproducten.

Dientengevolge behooren met vele anderen eveneens tot den Rijksvoedselstand alle maalderijen, bakkerijen en broodfabrieken, vleeschconserven- en worstfabrieken, brouwerijen, suiker-, chocolade- en cokesfabrieken, aardappel- en vruchtenbrandderijen, fabrieken voor vischconserven en gecondenseerde melk en margarinefabrieken, voorts de geheele kleinhandel in

levensmiddelen, evenals de in deze takken werkzame commissieagents, agenten en makelaars.

Het staatstoezicht over den Rijksvoedselstand berust bij den Minister voor Voeding en Landbouw; dit heeft inzonderheid betrekking op de rechten van den Rijksvoedselstand, waartoe een speciale machtiging van den Minister noodig is, dus op alle ordeningen betreffende de productie, den afzet en de prijzen.

De Rijksvoedselstand is ingedeeld in boerenorganisaties van de Landen, districten en plaatsen, aan welker hoofd steeds een leider staat. De leider en wettelijke vertegenwoordiger van den Rijksvoedselstand is de Rijksleider van de boeren; hij wordt door den Rijkskanselier benoemd. Hij regelt de inwendige organisatie van den Rijksvoedselstand volgens een reglement, dat door den Rijksminister moet worden goedgekeurd; hij kan zijn bevoegdheden aan ondergeschikte instanties overdragen. De bijdragen van de leden worden, zooals uit het karakter van den Rijksvoedselstand als publiekrechtelijk lichaam volgt, evenals de algemeene belastingen door de departementen van financiën geïnd.

Vereenigingen en bonden, welke tot dusverre de landbouwpolitieke, vakkundige en geestelijke opvoeding van hun leden evenals de behartiging van de belangen van den landbouw beoogden, werden volgens beschikking van den Rijksleider der boeren in den Rijksvoedselstand ingeschakeld, de instellingen werden ontbonden, terwijl het vermogen met activa en passiva in het bezit van den Rijksvoedselstand overging. Op deze wijze werd de Rijksvoedselstand de rechtverkrijgende van den Duitschen Landbouwraad, de Pruisische opperste Landbouwkamer en de publiekrechtelijke vertegenwoordigingen van de beroepen in den Landbouw (Kamers van Landbouw, Kamers der Boeren), welke tot dusverre over de bijzondere standen- en beroepsbelangen in den landbouw advies hadden uit te brengen en deze hadden te bevorderen.

De Rijksvoedselstand heeft naast de functie, de overheid te adviseeren, rapporten uit te brengen, deskundigen te benoemen en te waken voor de eer van de leden van den stand, voor welk doel bijzondere standenrechtbanken moeten worden gevormd, inzonderheid tot taak, de economische belangen van de onder hem ressorteerende groepen van producenten door ordening van de landbouwmarkten te behartigen. Evenwel is voor de bevoegdheid, om de productie zoo- wel als den afzet, de prijzen en de prijsmarges van landbouwproducten te regelen, de speciale machtiging van den competenten Rijksminister noodig.

De marktordening wordt, hetzij door den Rijksvoedselstand zelf ter hand genomen (een dergelijke regeling is tot dusverre getroffen voor den afzet van binnenlandsche wol, boomkwekerijproducten, vroege aardappelen, wijn en most, voor zoover het den uitvoer daarvan betreft, evenals voor den afzet van suikerbieten), hetzij door afzonderlijke groepen van producenten en handelaren.

Van de gedwongen karteelering werd door den Rijksminister tot dusverre gebruik gemaakt voor de rogge- en tarwemaalderijen, de slachtveeverwerking, den eierhandel, den handel in melk en melkproducten (boter en kaas), de vruchten- en groenteconservenindustrie, de stijfselindustrie en de vischconservenindustrie.

De voorzitter van de betreffende organisatie moet de te leveren hoeveelheden bepalen, den vorm van de verkooporganisatie regelen, het stilleggen van bedrijven verordenen, rationalisatiemaatregelen verbieden, evenals prijzen en prijsmarges vaststellen. Bij enkele groepen van goederen (b.v. vleesch, melk, fruit en groenten) is de medewerking van een prijscommissie noodig, welke gelijkelijk uit vertegenwoordigers van de producenten, handelaren en consumenten wordt samengesteld; zij heeft echter slechts een raadgevende taak. De prijszetting is aan het vetorecht van een hoogere instantie, in de meeste gevallen den Rijks-

minister voor Voeding en Landbouw, onderworpen.

De ordening der graanmarkten door het stelsel van vaste prijzen werd tijdelijk reeds vóór den opbouw van den Rijksvoedselstand ingevoerd en zonder zijn medewerking ingevolge overheidsbeschikking uitgevoerd.

De gevolgen van deze wetgeving zijn nog niet bij benadering te overzien. Voor alle gebieden van de landbouwproductie en den handel in landbouwproducten, welke aan de marktordering onderworpen zijn, — en daarvan zijn belangrijke productie- en verkoopgebieden niet uitgezonderd — wordt een verhooging van de prijzen beoogd, om inzonderheid aan de boerenbevolking een onbezorgd bestaan te verzekeren. Deze steun van één productietak moet echter hand in hand gaan met een belasting van de stedelijke bevolking en de industrie, welke offers gedurende het laatste jaar ten gunste van andere productietakken ook van overheidswege werden erkend. Een misbruik van de macht van standenorganisaties wordt daardoor voorkomen, dat alle bepalingen van den Rijksvoedselstand aan de goedkeuring van den Minister zijn onderworpen; hij kan ze verbieden, wanneer zij de tendens hebben, het geheele bedrijfsleven en het algemeen welzijn in gevaar te brengen of wanneer zij de economische bewegingsvrijheid onbillijk beperken.

Zoowel van de zijde der consumenten als der producenten wordt dus in gelijke mate de erkenning van de belangen van de tegenpartij verlangd.

Dat deze maatregelen — ook wanneer de noodzakelijkheid van additioneele belasting wordt ingezien — op den duur tot een beperking van het verbruik en op vele gebieden van de landbouwproductie, zoals berekeningen van het „Institut für Konjunkturforschung” reeds aantoonen, tot een achteruitgang van de opbrengsten moeten leiden, zal zich in zijn volle betekenis pas later doen gelden.

AANTEKENINGEN.

Geld- en bankwezen in de Vereenigde Staten.

De Regeering der Ver. Staten is in het afgelopen halfjaar voortgegaan met het scheppen van een grootere geldruimte, met het resultaat, dat bijv. aanbiedingen van zes-maands Schatkistpromessen op 20 en 27 Juni jl. tot een bedrag van \$ 75 miljoen ieder, van de hand gingen tegen een disconto van 0,07 pCt.! Dezelfde oorzaak draagt ook in belangrijke mate bij tot de lage rentebasis van verschillende leeningen op langere termijn, welke door de Regeering in den laatsten tijd zijn aangegaan. Zoo werden 15 Juni 12 tot 14-jarige obligaties uitgegeven à 3 pCt., terwijl een \$ 500 miljoen leening van 5 jaar à 2½ pCt. vele malen overteekend werd.

In eerste instantie is deze vergroote geldruimte te herleiden tot een aanzienlijke vergrooting van de hoeveelheid „monetary gold stock” in het bezit der Schatkist. Waar deze op 31 Januari nog te boek stond met ruim \$ 4 milliard, steeg dit cijfer door de devaluatie krachtens de Goudwet 1934 in één slag tot ruim \$ 7 milliard op 7 Februari. Sindsdien is echter het goudbezit nog doorlopend toegenomen tot een bedrag, dat van de \$ 8 milliard niet zoo ver verwijderd is.

Daar deze goudaanwinsten verkregen worden door uitgifte van goudcertificaten, is het duidelijk, dat de grootte dezer post in het actief der Federale Reserve banken een evenredige toeneming te zien moet geven. Het blijkt echter, dat de aangroeiing van dit bezit de stijging der goudvoorraden aanzienlijk overtreft. Waar deze laatste vanaf 1 Febr. tot 25 Juni toenam met \$ 826 miljoen, en de toeneming aan goudcertificaten \$ 1.404 miljoen bedroeg, daar blijkt dat \$ 578 miljoen meer aan goudcertificaten door het Ministerie is afgegeven, dan de goudaanwinst bedragen heeft, zoodat de credietbasis bovendien met dit laatste bedrag is uitgebreid.

De „winst” tengevolge van de devaluatie van den Dollar, welke ongeveer \$ 2,8 milliard bedroeg, werd door de Regeering op een „General Fund” gecrediteerd, waarvan echter op 30 April jl. \$ 1,8 milliard overgebracht werd naar een Stabilisatiefonds, zoodat het bedrag aan „Gold in general fund”, ook wel met „free gold” aangeduid, nog ruim \$ 1 milliard bedroeg. Tegen dit goud nu worden door het Ministerie van Financiën goudcertificaten gedeponeed bij de Federale Reserve banken, waarvoor de Schatkist in depositorekening wordt gecrediteerd.

De Regeering bezigt dit tegoeed voor betalingsdoel-einden, waardoor de deposito's der bij het Federale Reserve systeem aangesloten banken toenemen, en daarmee de grondslag voor credietverleening door deze banken uitbreiding ondergaat.

Een andere wijze, waarop de Regeering tot een toeneming der beschikbare middelen van de „member banks” kan bijdragen, is de aankoop van schuldbekentnissen van de Federale Regeering door het Stabilisatiefonds, welke hiertoe de bevoegdheid heeft gekregen en — hetzij hierbij opgemerkt — door deze open marktpolitiek de contróle op de credietmarkt grootendeels aan de Federale Reserve banken ontnomen heeft.

Het is mede een gevolg van deze regeeringspolitiek, dat het totale bedrag aan deposito's bij de „reporting member banks” op 20 Juni het peil bereikte van \$ 18.221 miljoen, hetgeen een stijging beteekent van \$ 2.206 miljoen sinds 1 Januari van dit jaar. Bij gebrek aan credietvraag van handel en nijverheid zijn de banken wel genoodzaakt, dit middelenaccres rendabel aan te wenden door investering in schuldbekentnissen van de Federale Regeering en van Staten en Gemeenten. Het grootste deel van het accres aan deposito's werd belegd in U.S. Government Securities, welk bezit van \$ 5.205 miljoen op 3 Jan. steeg tot \$ 6.582 op 20 Juni, d.i. met \$ 1.377 miljoen, terwijl de rest een toeneming gaf aan liquide middelen, gedeponeed bij de Federale Reserve banken. Deze „member bank deposits” zijn sedert Januari met bijna \$ 1,2 milliard gestegen. Daarmee stegen de z.g. „excess reserves” der „member banks”, d.i. het bedrag, waarmee de „reserves” de wettelijk verplichte dekking bij de Federale Reserve banken overtreffen, tot ca. \$ 1,75 milliard, een cijfer, dat geen precedent heeft en enorme credietexpansiemogelijkheden met zich meebrengt. Daar het „General Fund” op 25 Juni nog ruim \$ 900 miljoen groot was, en daarachter het enorme Stabilisatiefonds van \$ 1.800 miljoen staat, kan de Regeering nog langen tijd met de hierboven beschreven politiek voortgaan.

Het bezit aan Regeeringsobligaties der Federale Reserve banken, dat in het vorige jaar tot November gelijkmatig steeg, is echter sindsdien vrijwel op hetzelfde peil gebleven en bedroeg in April 1934 \$ 2.431 miljoen, waarbij opgemerkt kan worden, dat deze belegging vrijwel het geheele opereerend kapitaal dezer banken voorstelt (\$ 2.485 miljoen in April), zoodat de Federale Reserve banken het contact met de geldmarkt vrijwel geheel verloren hebben.

Wanneer men dan nog de gevolgen voor de geidmarkt in aanmerking neemt, welke kunnen uitgaan van de regeeringsmaatregelen op grond van de kort geleden aangenomen Zilverwet, kan men begrijpen, dat velen in de Ver. Staten vrees voor inflatie koesteren.

Waar de goudvoorraad op 30 April \$ 7.756 miljoen was en de Zilverwet de bedoeling heeft, ¼ van den metaalvoorraad uit zilver te doen bestaan, zou de zilvervoorraad — aannemende, dat de goudhoeveelheid geen wijziging ondervindt — \$ 2.585 miljoen moeten bedragen. En daar de hoeveelheid gemunt zilver reeds \$ 840 miljoen groot is (het is niet zeker of ook rekening dient te worden gehouden met de zilveren pasmunt), kan de hoeveelheid zilver met \$ 1.745 miljoen uitgebreid worden. Tegen de gestelde maxi-

mumprijs van \$ 1,29 per ounce omvat dit zilveaankopen tot een kwantum van \$ 1.350 miljoen ounces. Het schijnt, dat het Ministerie van plan is, de geheele hoeveelheid nog voor het eind van dit jaar aan te kopen.

Verklaard werd, dat voor het oogenblik tegen aankoop van zilverzilvercertificaten zouden worden afgegeven, doch slechts voor den kostprijs van het metaal, terwijl de winst, nl. het verschil tusschen den aankoopsprijs en \$ 1,29 gereserveerd zou worden, overeenkomstig de politiek, welke t.a.v. de, door de devaluatie, ontstane goudwinst gevolgd werd. Dit beteekent, dat de hoeveelheid certificaten, welke in circulatie zal worden gebracht, heel wat lager zal zijn, dan wanneer zij tot het maximum van \$ 1,29 per ounce werden afgegeven, doch bij een kostprijs van 50 dollarcenten per ounce beteekent het toch nog een uitgifte van ca. \$ 650 miljoen.

De Schatkist blijft echter gemachtigd, de meerdere hoeveelheid aan certificaten in omloop te brengen, waardoor het bedrag aan „reserves” bij de Federale Reserve banken met de berekende \$ 1.745 miljoen zou kunnen toenemen, waardoor de credietpotentialiteit wederom sterk zou worden vergroot.

De inflatorische werking van deze enorme verruimingen van de credietbasis hangt geheel af van de vraag, in welke mate het meerdere geld ook in circulatie zal komen. Het is bij de reeds zeer ruime geldvoorziening niet onmogelijk, dat het eenig gevolg van de uitgifte van zilvercertificaten een verdringing van de uitstaande Federal Reserve notes zou zijn. Wanneer echter een opleving in zaken komt, en de credietvraag belangrijker zou toenemen, dan is een inflatiegevaar bij deze credietbasis zeker niet denkbeeldig en zou goudexport — mits niet belemmerd — het gevolg kunnen zijn.

Van beteekenis zijn daarom de cijfers, welke een aanwijzing geven omtrent de geldcirculatie. De omvang van het chartaal geld is sedert het begin van het jaar een weinig toegenomen. Belangrijker echter is de veranderde samenstelling van dit geld, zooals blijkt uit het Federal Reserve Bulletin van Mei, waarin een afneming van het bedrag aan opgepotte bankbiljetten na het einde van de bankcrisis in Maart aangetoond wordt, blijkens een afneming van de bankbiljettencirculatie in coupures van \$ 50 en hooger tot een bedrag van \$ 350 miljoen en een toename van de kasbehoefte voor loonbetalingen en den kleinhandel, sedert de zomer van verleden jaar, welke een vermeerdering gaf van de bankbiljettencirculatie in coupures van \$ 20 en lager tot een bedrag van \$ 260 miljoen.

Ook de bankomzetten der „member banks” vertoonen sedert Februari wederom een stijging, evenals de omzetsnelheid van het bankgeld. Wij verwijzen daartoe naar de tabel in het Kwartaalbericht van 25 Juli jl. (blz. 656).

De bovengenoemde cijfers zijn ontleend aan het „Federal Reserve Bulletin”, de „Commercial and Financial Chronicle” en het bulletin van de „National City Bank”.

Prijsvraag Mr. N. G. Pierson-fonds.

Het bestuur van het Mr. N. G. Pierson-Fonds deelt mede, dat in de laatst verstreken vijfjarige periode geen geschrift is verschenen, dat, ingevolge de Statuten, voor bekroning in aanmerking komt.

Op dien grond heeft het bestuur besloten de volgende prijsvraag uit te schrijven over onderstaand onderwerp:

„Uiteenzetting aangaande het verband tusschen de „regeling van het geldwezen en het internationale „handelsverkeer, mede getoetst aan de ontwikkeling „en den invloed van de internationale kapitaalbewe- „gingen na den wereldoorlog.”

De toe te kennen prijs bedraagt f 500.—

De antwoorden moeten getijpt zijn en voorzien van een motto, dat ook voorkomt in een bijgevoegd gesloten en verzegeld briefje met onderteekening. De termijn van inzending eindigt per 31 December 1935, terwijl de bekroonde of eventueel eervol vermelde verhandeling, geschreven in de Nederlandsche taal, eigendom wordt der Stichting, die haar kan publiceren.

De antwoorden worden ingewacht bij den Secretaris-Penningmeester van genoemd Fonds: Mr. A. N. Molenaar, Kneuterdijk 8, Den Haag.

INGEZONDEN STUKKEN.

HET ECONOMISCH STELSEL VAN HET NATIONAAL-SOCIALISME

Mr. A. J. R. Mauritz schrijft ons:

Tegen Dr. Oskar Klug's beschouwingen in de nummers van 4 en 18 Juli 1934 over de tegenstellingen tusschen het liberale kapitalisme en de nationaal-socialistische ordening, de laatste volgens schr. „als het ware een harmonische eenheid van de producenten, de beroepsstanden en den staat”, valt nog al het een en ander in te brengen. Waar de Nederlandsche lezer zich echter de laatste 18 maanden toch al reeds, met alle begrip voor de economische moeilijkheden van het groote nabaar-volk, noodgedwongen heeft moeten wennen van de berichtgeving uit Duitschland kritisch kennis te nemen, en dit een gave is die bij de lezers van dit blad zeker aanwezig mag worden verondersteld, kunnen enkele kanteekeningen speciaal bij het laatst verschenen artikel van dr. Klug beperkt blijven tot in hoofdzaak eenige kritiek op diens feitelijke weergave van, wat schr. noemt, het economisch stelsel van het nationaal-socialisme.

Waarschijnlijk nog nimmer heeft in eenig land de ontwikkeling in het bijzonder der organisatorische verhoudingen zulk een uiterst wisselvallig en onbeheerscht verloop gehad als de laatste anderhalf jaar in Duitschland.

De situatie thans, in den zomer van 1934, laat zich wellicht het beste ongeveer als volgt karakteriseeren. Het Deutsche arbeidsfront, met als kernen de leden der oude vakverenigingen en die der nationaal-socialistische N.S.B.O., heeft zich onder leiding van den vrij-radicalen Dr. Ley ontplooid tot een meer dan

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	22-28 Juli 1934	Sedert 1 Jan. 1934	Overeenk. tijdvak 1933	22-28 Juli 1934	Sedert 1 Jan. 1934	Overeenk. tijdvak 1933	1934	1933
Tarwe	30.402	804.355	807.474	—	21.318	16.491	825.673	823.965
Rogge	3.437	259.025	241.173	—	15.257	4.819	274.282	245.992
Boekweit	609	13.256	13.060	—	—	25	13.256	13.085
Mais	16.270	513.554	641.421	500	119.367	120.489	632.921	761.910
Gerst	5.829	222.031	204.669	—	30.325	19.168	252.356	223.837
Haver	189	75.547	93.571	—	2.206	2.771	77.753	96.342
Lijnzaad	3.033	138.935	141.853	443	139.904	177.595	278.839	319.448
Lijnkoek	391	53.954	48.516	—	25	—	53.979	48.516
Tarwemeel	329	11.360	11.854	30	1.652	4.465	13.012	16.319
Andere meelsoorten	1.498	35.107	32.892	—	3.473	6.082	38.580	38.974

20 miljoen leden tellende mammoet-organisatie, waarvan het eigenaardige is, dat zij eigenlijk geen bepaald omschreven doel heeft. Met de regeling der arbeidsvoorwaarden in ieder geval mag het arbeidsfront zich niet bezig houden. Dit onderwerp was oorspronkelijk naar Italiaansch voorbeeld toegedacht aan de beroepsstanden, maar omdat juist, hetgeen blijkbaar aan Dr. Oskar Klug ontgaan is, de geheele „berufsständische Aufbau“, op de stichting van den Reichsnährstand na, tot dusverre een groot fiasco is gebleken, kwam de regeling der arbeidsvoorwaarden te berusten bij dictatoriaal gevormde ambtenaren, de „Treuhand der Arbeit“. Pogingen o.a. neergelegd in de 1 Mei 1934 ingevoerde wet tot ordening van den nationalen arbeid om uit de van het vorige regime overgenomen loonsverstarring los te komen en de loonregeling ondernemingsgewijze vastgesteld te krijgen, mislukten tot dusverre steeds onder den druk der publieke opinie, zoodat telkens weer de geldende loonnormen voor eenigen tijd moesten worden verlengd.

De schildering, die Dr. Klug in zijn artikel geeft van de functie der beroepsstanden heeft dan ook meer weg van een opstelletje in de „Völkischer Beobachter“ van b.v. streeks April 1933, dan van een zake-lijke mededeeling hoe het nu werkelijk thans met deze ongeboren corporaties van het Deutsche Nationaal-socialisme gesteld is. Dat enkele dezer „Reichsstände“ in naam bestaan is wel heel weinig zeggend. Dat „een harmonische eenheid“ op organisatorisch terrein nog allerminst verwezenlijkt is, is ook voor een deel juist daaraan toe te schrijven, dat onder dezelfde namen verschillende groepen in Duitsland niet steeds hetzelfde plegen te verstaan. Een zeer eigenaardige „slip of the pen“ is in ieder geval dr. Klug's rangschikking onder de beroepsstanden van het DAF („Deutsche Arbeitsfront“). Al sedert Juni 1933 toch werd door de DAF-leiders over het arbeidsfront gesproken en geschreven als van een organisatie, die juist diende te blijven staan naast de beroepsstanden. Ook de geheele recente ontwikkeling van het arbeidsfront, in het bijzonder de reorganisatie van Januari 1934 in 19 rijksbedrijfsgroepen, bewijst, dat de arbeidsfront-leiders er voortdurend op uit zijn van het arbeidsfront te maken een afzonderlijke, het geheele Deutsche bedrijfsleven omvattende, eenheidsorganisatie, die waarschijnlijk ook, al wordt deze bedoeling nog niet uitgesproken, de opperste zeggenschap in de ondernemingen moet krijgen. Voor den opbouw van afzonderlijke beroepsstanden hebben in ieder geval dr. Ley en de zijnen zich nimmer ook maar hoegenaamd beijverd.

De organisatorische plannen van dr. Ley c.s. worden nu sinds eenige maanden doorkruist door de ten uitvoerlegging van dr. Schmitt's „Gesetz des organischen Aufbaus der deutschen Wirtschaft“ (wet van 27 Febr. 1934), volgens welke wet het Deutsche bedrijfsleven, met uitzondering van den landbouw, in twaalf „hoofdgroepen“, waarvan zeven voor de industrie, zal worden ingedeeld. De hiervoor aangewezen „Führer der gesamten Wirtschaft“, Philipp Keszler, Generaldirektor der Bergmann Elektrizitäts A.G., is juist 11 Juli jl. weer van deze functie ontheven. Hoe de verdere ontwikkeling op deze gebieden nu zal verlopen, in het bijzonder hoe de verhouding zal zijn tusschen het georganiseerde bedrijfsleven enerzijds en het Deutsche arbeidsfront anderzijds, ligt in ieder geval thans nog geheel in nevelen.

Wij gelooven ook niet, dat deze verdere ontwikkelingsgang zich uit „het economisch stelsel van het nationaal-socialisme“ voorspellen laat. Daarvoor is dit stelsel tot dusverre te stelselloos gebleken.

OVERZICHT VAN DE INDISCHE MIDDELEN. (In duizend Gulden)

Omschrijving	April 1934	Eerste vier mnd. 1934	Eerste vier mnd. 1933
Belastingen.			
Pachten	9	28	16
Invoerr. incl. Landsgoed.	4.145	15.025	15.654
Uitvoerr. incl. Landsgoed.	366	1.169	736
Aceijns op gedistilleerd ...	77	268	182
„ „ bier			
„ „ petroleum, enz.	2.338	9.001	9.281
„ „ lucifers	202	872	1.113
„ „ tabak	689	2.700	3.389
„ „ suiker	434	2.006	—
Andere ontv. I. U. en A.	16	80	62
Statistiekrecht	156	590	638
Personeele belasting	336	916	1.024
Inkomstenbel. en Crisish.	3.055	9.986	9.238
Vennootschapsbelasting ..	1.291	3.969	3.828
Couponbelasting	82	111	—
Vermogensbelasting	99	329	580
Verponding	182	2.772	3.313
Recht van openb. verkoop.	70	456	909
Zegelrecht	563	2.577	2.668
Overschr. van vaste goed.	131	560	542
Recht v. succ. en overgang	18	62	153
Verg. speel- en dobbel tafels	7	49	34
Slachtbelastingen	404	1.676	1.737
Bijzondere bel. buitengew.	3	17	28
Hoofdgeld	6	18	8
Landelijke inkomsten ...	1.456	4.686	4.588
Belasting op loterijen	61	343	354
Motorvoertuigenbel.			
Java en Madoera	165	453	193
Motorbelasting i.d. B. Gew.	69	205	— 1
Opgeheven belastingen ...	—	5	89
Totaal	16.430	60.929	60.356
Monopolies.			
Opium excl. opiumfabriek	872	3.660	4.295
Pandhuizen	841	3.524	4.588
Zout	1.403	5.673	4.933
Totaal	3.116	12.857	13.816
Producten.			
Kina en Thee	68	128	84
Landscaoutchoucbedrijf ..	272	821	345
Boschwezen	569	2.079	2.061
Banka-tin	2.116	7.906	4.264
Steenkolen	461	1.539	1.572
Totaal	3.486	12.473	8.326
Bedrijven.			
Havenwezen	562	5.011	4.363
Baggerdienst	163	652	725
Waterkracht en Electricit.	231	910	918
Landsdrukkerij	25	242	316
Post-, Telegr.- en Teldienst	1.646	7.034	7.984
Spoor- en Tramwegen	2.337	9.710	11.059
Totaal	4.964	23.559	25.365
Diverse middelen.			
Winsttaandeel „Billiton“ ..	—	—	—
Winsttaandeel Jav. Bank ..	—	—	—
Afstand van grond	208	1.807	1.361
Mijnconcessies	46	225	167
Boeten en verbeurdverkl.	80	292	296
Leges en salarissen	32	131	145
Heff. t.z.v. gesl. werkover.	3	13	30
Opbrengst d. Weeskamers	25	182	241
Kadaaster	22	86	102
Ontv. Gevangeniswezen ..	179	764	1.009
Afkoop heerdienst. B.G.	52	216	402
Schoolgelden	389	1.607	1.724
Ontv. ziekeninricht. enz. . .	59	251	242
IJK van maten en gew. . .	61	191	172
Verk. en verh. van huizen	152	622	681
Ontv. waterleidingen	33	132	136
Bakengelden	233	839	810
Loodsgelden	240	940	914
Allerlei	139	803	418
Totaal	1.953	9.101	8.850
Recapitulatie.			
Totaal belastingen	16.430	60.929	60.356
„ monopolies	3.116	12.857	13.816
„ producten	3.486	12.473	8.326
„ bedrijven	4.964	23.559	25.365
„ diverse middelen ..	1.953	9.101	8.850
Totaal generaal	29.949	118.919	116.713

STATISTIEKEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. Bk.	Disc Wissels. 2 1/2	19 Sept. '33	Lissabon	5 1/2	8 Dec. '33
	Bel. Binn. Eff. 3	19 Sept. '33	Londen	2 30	30 Juni '32
	Vrsch. in R.C. 3	19 Sept. '33	Madrid	6	26 Oct. '32
Athene	7	14 Oct. '33	N.-York F.R.B.	1 1/2	1 Feb. '34
Batavia	4	1 Juli '34	Oslo	3 1/2	22 Mei '33
Belgrado	6 1/2	16 Juli '34	Parijs	2 1/2	31 Mei '34
Berlijn	4	22 Sept. '32	Praag	3 1/2	25 Jan. '33
Boekarest	6	5 Apr. '33	Pretoria	3 1/2	15 Mei '33
Brussel	3	26 Apr. '34	Rome	3	11 Dec. '33
Budapest	4 1/2	17 Oct. '32	Stockholm	2 1/2	1 Dec. '33
Calcutta	3 1/2	16 Feb. '33	Tokio	3.65	2 Juli '33
Dantzig	3	6 Mei '33	Weenen	4 1/2	27 Juni '34
Helsingfors	4 1/2	20 Dec. '33	Warschau	5	26 Oct. '33
Kopenhagen	2 1/2	1 Dec. '33	Zwits. Nat. Bk.	2	22 Jan. '31

OPEN MARKT.

	1934				1933	1932	1914
	28 Juli	23/28 Juli	16/21 Juli	9/14 Juli	24/29 Juli	25/30 Juli	20/24 Juli
Amsterdam Partic. disc.	—	5/8-3/4	5/8	9/16-5/8	2 1/8-3 1/8	1 1/4-9/16	3 1/8-3 1/16
Prolong.	—	1	1	1	1 1/4-2 1/4	1	2 1/4-3 1/4
Londen Daggeld...	3/4-1	3/4-1	3/4-1	3/4-1	1/4-1	1 1/2-1	1 3/4-2
Partic. disc.	3/16	3/16-7/8	13/16-7/8	7/8-15/16	7/16	11/16-7/8	4/4-3/4
Berlijn Daggeld...	4 1/16	5 5/16	4-5 1/4	3 7/8-5 1/4	4 1/4-5 5/8	5 1/8-7	—
Maandgeld	3 7/8-5	3 7/8-5	3 7/8-5	3 7/8-5	4 1/2-6	5-6 1/2	—
Part. disc.	3 3/4	3 3/4	3 3/4	3 3/4	3 7/8	4 1/2	2 1/8-1 1/2
Warenw...	4-4 1/2	4-4 1/2	4-1/2	4-1/2	4-1/2	5-1/2	—
New York Daggeld 1)	1	1	1	1	1	2-1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	3/16	3/16	3/16	3/16-5/16	5/8-3/4	7/8	—

1) Koers van 27 Juli en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
24 Juli 1934	1.47 13/16	7.45 1/8	57.40	9.73 1/2	34.52	100 1/2
25 " 1934	1.47 13/16	7.45 1/8	56.95	9.74 1/2	34.55	100 1/2
26 " 1934	1.48	7.45 1/2	56.70	9.74 1/2	34.59	100 1/2
27 " 1934	1.47 15/16	7.45 1/8	57.20	9.74 3/4	34.63 1/2	100 1/2
28 " 1934	1.48 1/10	7.45 1/2	57.60	9.75 1/2	34.68	100 1/2
30 " 1934	1.48	7.45 3/8	57.05	9.75 1/2	34.69 1/2	100 1/2
Laagste d.w. 1)	1.47 1/2	7.44	56.60	9.73 1/2	34.47	100
Hoogste d.w. 1)	1.48 3/4	7.46	57.60	9.75 1/2	34.70	100 5/8
Muntpariteit	2.4878	12.1071	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest *)	Milaan **)	Madrid **)
24 Juli 1934	48.17	—	6.13	1.48	12.67 1/2	20.20
25 " 1934	48.17 1/2	—	6.13	1.48	12.68 1/2	20.20
26 " 1934	48.20	—	6.15	1.48	12.68 1/2	20.20
27 " 1934	48.22	—	6.15	1.48	12.68	20.19
28 " 1934	48.25	—	6.15	1.48	—	—
30 " 1934	48.23	—	6.15	1.48	12.69	20.19
Laagste d.w. 1)	48.12	—	6.10	1.45	12.64	20.15
Hoogste d.w. 1)	48.30	28.—	6.20	1.50	12.75	20.25
Muntpariteit	48.003	35.007	7.371	1.488	13.094	48.52

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
24 Juli 1934	38.42 1/2	33.30	37.45	3.30	37	1.50
25 " 1934	38.42 1/2	33.30	37.45	3.28	37 1/4	1.50
26 " 1934	38.45	33.35	37.47 1/2	3.28	37 1/2	1.50 1/2
27 " 1934	38.45	33.32 1/2	37.47 1/2	3.28	38	1.50 1/2
28 " 1934	38.50	33.35	37.50	3.28	38 1/4	1.50 1/2
30 " 1934	38.47 1/2	33.25	37.50	3.29	38 1/2	1.50 1/2
Laagste d.w. 1)	38.25	33.15	37.30	3.25	36 3/4	1.49 1/2
Hoogste d.w. 1)	38.50	33.40	37.55	3.35	38 1/2	1.51
Muntpariteit	66.671	66.671	66.671	6.266	95 1/2	2.4878

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In 't 1ste of 2de No. van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
24 Juli 1934	5,04 1/4	6,59 1/8	38,80	67,67
25 " 1934	5,04	6,59 1/2	38,49	67,67
26 " 1934	5,03 3/8	6,59	38,56	67,62
27 " 1934	5,03 3/8	6,59 1/2	38,35	67,60 1/2
28 " 1934	5,04	6,59 1/2	38,67 1/2	67,60
30 " 1934	5,03 3/4	6,59 1/2	38,67	67,60
31 Juli 1933	4,48	5,28	32,10	54,40
Muntpariteit..	4,86	3,90 1/8	23,81 1/2	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	14 Juli 1934	21 Juli 1934	23/28 Juli 1934 Laagste	28 Juli 1934 Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 1/8	97 1/8
Athene	Dr. p. £	525	525	525	525
Bangkok...	Sh. p. tical	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8
Budapest ...	Pen. p. £	17 1/2	17 1/2	17 1/2	17 1/2
Buenos Aires 1)	d. p. \$	26 7/10	26 7/8	26 3/4	27 13/16
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6 1/16	1/6 1/16	1/6 1/32	1/6 1/16
Constantin ..	Piast. p. £	620	620	620	620
Hongkong ...	Sh. p. \$	1/5 15/16	1/5 7/8	1/5 3/4	1/5 15/16
Kobe	Sh. p. yen	1/2 1/2	1/2 1/2	1/2 3/16	1/2 1/2
Lissabon	Escu. p. £	110	110 1/8	109 3/4	110 1/8
Mexico	\$ per £	18	18	17 1/2	18
Montevideo 2)	d. per £	19	19 1/2	19 1/2	19 1/2
Montreal ...	\$ per £	4.98 1/2	4.97 1/2	4.95	4.97 3/4
Riod. Janeiro 3)	d. per Mil.	3	3	2 15/16	3 1/16
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/4 5/16	1/4 1/8	1/3 3/8	1/4 1/8
Singapore ..	id. p. \$	2/4 5/32	2/4 5/32	2/4	2/4 1/8
Valparaiso 4)	\$ per £	—	—	—	—
Warschau ...	Zl. p. £	26 5/8	26 3/4	26 1/8	26 7/8

1) Officiële notering 36 1/2 laten. 2) Id. vanaf 6 Juli '34 38 3/8, 9 Juli 38 1/16, 10 Juli 38 3/4, vanaf 11 Juli 38 1/16, 19 Juli 38 3/8. 3) Id. 4 1/4. 4) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 3)

Londen 1) (N.York 2))		Londen	
24 Juli 1934..	20 1/2	24 Juli 1934....	137/11
25 " 1934..	20 1/2	25 " 1934....	137/11 1/2
26 " 1934..	20 1/2	26 " 1934....	138—
27 " 1934..	20 1/16	27 " 1934....	138 1/2
28 " 1934..	20 1/8	28 " 1934....	138 1/2
30 " 1934..	20 1/16	30 " 1934....	138 1/2
31 Juli 1933..	17 15/16	31 Juli 1933....	124—
27 Juli 1914..	24 15/16	27 Juli 1914....	84/10 1/2

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS

Vorderingen.	14 Juli 1934	21 Juli 1934
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank.....	f 76.976.779,41	f 87.242.230,62
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorschotten op ultimo Juni 1934 aan de gem. verstrekt op aan haar uit te keeren hoofds. der pers. bel., aand. in de hoofds. der grondbel. en der gem. fondsbel., alsmede op. op die belastingen en op de vermogensbelasting Voorschotten aan Ned.-Indië.....	" 748.172,22	" 221.303,45
Id. aan Suriname.....	" 5.787.230,50	" 5.787.230,50
Id. aan Curaçao.....	" 280.749.438,42	" 273.486.129,91
Kasvord. weg. credietverst. afh. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand ..	" 12.641.360,96	" 12.616.949,20
Saldo der postrek. v. Rijkscomptabelen Vord. op het Alg. Burg. Pensioenfonds 1)	" 2.531.787,75	" 2.460.418,56
Vord. op andere Staatsbedrijven 1)....	" 110.782.399,23	" 111.179.672,68
Verstr. t. laste der Rijksbegr. kasgeldleeningen aan gemeenten (saldo)....	" 11.500.000,—	" 12.500.000,—
	" 31.486.565,85	" 28.620.990,66
Verplichtingen.		
Voorshot door De Ned. Bank ingev. art. 16 van haar octrool verstrekt Schatkistbiljetten in omloop.....	f 445.724.000,—	f 444.624.000,—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 84.280.000,—	" 84.280.000,—
Zilverbons in omloop.....	" 1.332.004,—	" 1.330.919,50
Schuld op ultimo Juni 1934 aan de gem. weg. a. h. uit te keeren hoofds. d. pers. bel., aand. i. d. hoofds. d. grondb. e. d. gem. fondsbel. alsmede op die bel. en op de verm. bel.	—	—
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	" 282.398,60	" 318.906,43
Id. a. h. Staatsbedr. der P.T. en T. 1) ..	" 108.202.981,33	" 105.705.061,73
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	—	" 11.869,63
Id. aan diverse instellingen 1) ..	" 33.633.852,44	" 34.565.091,56

1) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	21 Juli 1934	28 Juli 1934
Saldo Javasche Bank.....	—	—
Betaalmiddelen in 's Lands kas.....	—	—
waaronder Muntbiljetten.....	f 66.132.000,—	—
Verplichtingen:		
Voorshot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell. Schatkistpromessen.....	" 273.475.000,—	f 274.542.000,—
Schatkistbiljetten.....	" 1.750.000,—	" 1.750.000,—
Schatkistbiljetten.....	" 11.370.000,—	" 11.370.000,—
Muntbiljetten in omloop.....	—	—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.....	" 1.746.000,—	" 1.746.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.....	" 2.101.000,—	" 1.549.000,—
Voorshot van de Javasche Bank....	" 3.927.000,—	" 842.000,—

CURAÇAOSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Voor-schotten aan de kolonie	Dts-conto's	Diverse rekeningen 1)	Diverse rekeningen 2)
1 Juni 1934	4.555	4.589	123	99	509	108
1 Mei 1934	4.513	4.661	232	99	535	130
1 April 1934	4.513	4.612	121	120	580	131
1 Maart 1934	4.510	4.564	62	120	521	60
1 Juni 1933	4.634	4.866	166	134	592	64

1) Sluittp. der activa. 2) Sluittp. der passiva.

	GRANEN EN ZADEN										TUINBOUWARTIKELEN						VLEESCH			
	TARWE 80 K.G. La Plata loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G. 2)		ROGGE 74 K.G. Bahia loco R'dam/A'dam per 100 K.G. 3)		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST 64/65 K.G. La Plata loco Rotterdam/ A'dam per 2000 K.G. 4)		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		KOMKOM- MERS 1e soort per 100 st. Berkel- Rodenrijs		TOMATEN A per K.G. Westland		VROEGE AARD- APPELEN p. 100 K.G. Groot- broek		RUND- VLEESCH (versch) Gonn.v. 3 kw. per 100 KG. Rotterdam		VARKENS- VLEESCH (versch) per 100 KG. Rotterdam	
	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%
1925	17,20	100,0	13,07	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1927	14,75	85,8	12,47	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1928	13,47	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	7,49	100,0	20,—	100,0	4,93	100,0	93,—	100,—	77,50	100,0
1929	12,25	71,2	10,87	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	7,79	104,0	16,—	80,0	3,15	63,9	96,40	103,7	93,12	120,0
1930	9,67	56,3	6,22	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	5,24	70,0	20,—	100,0	4,12	83,6	108,—	116,1	72,90	94,0
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	3,62	48,3	14,50	72,5	4,95	104,4	88,—	94,6	48,—	61,0
1932	5,22	30,4	4,62	35,4	77,25	33,4	100,75	42,7	137,00	29,6	5,71	76,2	11,50	57,5	1,69	34,3	61,—	65,6	37,50	48,0
1933	5,01	29,2	3,54	27,1	68,50	29,6	70,00	30,0	148,00	32,0	5,57	74,4	8,21	41,1	0,85	17,2	52,—	55,9	49,50	63,0
Jan. 1932	5,05	29,4	5,07	38,8	71,25	30,8	114,00	48,3	142,50	30,8	—	—	—	—	—	—	70,—	75,3	40,—	51,0
Febr. " "	5,30	30,8	5,07	38,8	74,00	32,0	108,50	46,0	142,25	30,8	—	—	—	—	—	—	68,—	73,1	34,—	43,0
Maart " "	5,52	32,1	5,80	44,4	86,75	37,5	118,00	50,0	143,25	31,0	—	—	—	—	—	—	67,—	72,0	32,—	41,0
April " "	5,65	32,7	6,22	47,6	88,75	38,3	124,50	52,8	135,25	29,2	—	—	—	—	—	—	63,—	67,7	28,—	36,0
Mei " "	5,60	32,6	5,30	40,5	78,00	33,7	116,00	49,2	130,25	28,2	—	—	—	—	—	—	63,—	67,7	26,—	33,0
Juni " "	5,22	30,4	4,15	31,7	80,75	34,9	105,75	44,8	128,75	27,8	—	—	—	—	—	—	67,—	72,0	34,—	43,0
Juli " "	4,90	28,5	4,—	30,6	78,75	34,0	100,25	42,5	129,75	28,1	5,71	76,2	15,50	77,5	2,07	42,0	64,—	68,8	35,50	45,0
Aug. " "	5,20	30,2	4,07	31,2	77,50	33,5	98,25	41,6	133,00	28,8	—	—	8,—	40,0	1,31	26,6	62,—	66,7	40,50	52,0
Sept. " "	5,47	31,8	4,20	32,1	78,50	33,9	98,50	37,5	150,75	32,6	—	—	5,50	27,5	—	—	55,—	59,1	42,50	54,0
Oct. " "	5,25	30,5	3,92	30,0	74,50	32,2	79,50	33,7	138,25	29,9	—	—	17,—	85,0	—	—	51,—	54,8	44,—	56,0
Nov. " "	4,90	28,5	3,90	29,8	71,25	30,8	79,00	33,5	135,25	29,2	—	—	—	—	—	—	53,—	57,0	46,—	59,0
Dec. " "	4,72	27,5	3,80	29,1	66,25	28,6	75,25	31,9	135,00	29,2	—	—	—	—	—	—	53,—	57,0	46,—	59,0
Jan. 1933	4,95	28,8	3,75	28,7	73,00	31,5	75,25	31,9	136,50	29,5	—	—	—	—	—	—	50,50	54,3	44,75	57,0
Febr. " "	4,77	27,8	3,70	28,3	71,00	30,7	74,75	31,7	130,25	28,2	—	—	—	—	—	—	49,25	53,0	45,—	58,0
Maart " "	5,05	29,4	3,82	29,3	73,50	31,7	76,25	32,3	130,50	28,2	—	—	—	—	—	—	46,50	50,0	46,—	59,0
April " "	5,15	29,9	3,75	28,7	72,75	31,4	71,25	30,2	129,50	28,0	—	—	—	—	—	—	49,50	53,2	48,25	62,0
Mei " "	5,40	31,4	3,77	28,9	70,50	30,5	73,25	31,0	146,75	31,7	—	—	—	—	—	—	52,25	56,2	49,—	63,0
Juni " "	5,25	30,5	3,55	27,2	66,00	28,5	75,75	32,1	163,25	35,3	—	—	—	—	—	—	51,25	55,1	48,—	61,0
Juli " "	5,82	33,9	3,85	29,4	64,25	27,8	78,00	33,1	176,25	38,1	5,57	74,4	13,55	67,8	0,83	16,8	49,25	53,0	48,50	62,0
Aug. " "	5,30	30,8	3,55	27,2	61,25	26,5	67,75	28,7	161,50	34,9	—	—	8,—	40,0	0,86	17,4	49,—	52,7	49,25	63,0
Sept. " "	4,95	28,8	3,47	26,6	61,00	26,3	65,25	27,6	159,00	34,4	—	—	2,70	13,5	—	—	50,25	54,0	54,—	69,0
Oct. " "	4,40	25,6	3,—	22,9	60,25	26,0	63,50	27,0	141,25	30,5	—	—	8,60	43,0	—	—	56,25	60,5	54,25	70,0
Nov. " "	4,55	26,5	2,95	22,6	74,50	32,2	60,00	25,4	147,25	31,8	—	—	—	—	—	—	59,50	64,0	54,37	70,0
Dec. " "	4,57	26,6	3,30	25,3	73,50	31,7	59,25	25,1	154,50	33,4	—	—	—	—	—	—	60,75	65,3	53,50	69,0
Jan. 1934	4,75	27,6	3,10	23,7	65,25	28,2	58,00	24,6	144,25	31,2	—	—	—	—	—	—	62,50	67,2	53,75	69,0
Febr. " "	3,40	19,8	2,77	21,2	65,25	28,2	58,50	24,8	133,00	28,8	—	—	—	—	—	—	63,—	67,7	53,50	69,0
Maart " "	3,25	18,9	2,72	20,8	70,75	30,6	58,75	24,9	132,00	28,5	—	—	—	—	—	—	61,75	66,4	50,50	65,0
April " "	3,20	18,6	2,70	20,7	70,50	30,5	56,75	24,0	136,50	29,5	—	—	—	—	—	—	63,50	68,3	49,12	63,0
Mei " "	3,32	19,2	2,87	21,9	62,00	26,8	63,00	26,7	154,50	33,8	—	—	—	—	—	—	65,75	70,7	47,50	61,0
Juni " "	3,67	21,4	3,17	24,3	65,00	28,1	74,75	31,7	156,50	33,8	—	—	—	—	—	—	63,25	68,0	43,75	56,0
2 Juli " "	3,60	20,9	3,10	23,7	64,00	27,6	73,00	30,9	152,00	32,9	5,77	77,0	136,0	68,0	3,05	61,9	63,—	67,7	45,—	58,0
9 " "	3,55	20,6	3,—	22,9	67,00	28,9	74,50	31,6	146,50	31,7	5,98	79,8	7,60	38,0	4,04	81,9	63,—	67,7	44,50	57,0
16 " "	3,60	20,9	3,20	24,5	71,50	30,9	80,00	33,9	151,00	32,6	3,17	42,3	5,43	27,2	—	—	63,—	67,7	44,50	57,0
23 " "	4,10	23,8	3,45	26,4	75,00	32,6	82,50	35,0	153,00	33,1	6,40	85,4	6,48	32,4	3,47	70,4	63,—	67,7	44,50	57,0
30 " "	4,20	24,4	3,85	29,4	80,00	34,5	84,00	35,6	154,00	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nos. van 8, 15 Aug. 1928, 25 Febr. 1931 en 15 Febr. 1933. 2) Tot Jan. 1931 Hard Winter No. 2. van Jan. 1931
16 Dec. 1929 tot 26 Mei 1930 74/5 K.G. Hongaarsche vanaf 26 Mei 1930 tot 23 Mei 1932 74 K.G. Zuid-Russische; van 23 Mei 1932 tot 2 Oct. 1933 No. 2 Canada. 4) Tot
Canada. Van 19 Sept. '32 tot 24 Juli '33 62/63 K.G. Z.-Russ. 5) De jaargemiddelden zijn berekend uit de gemiddelde prijzen van April, Mei en Juni van het betreffende

	MINERALEN						TEXTIELGOEDEREN						DIVERSEN							
	STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerolen, ongzeefd i.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33,90 Bé s.g. per barrel		BENZINE Gulf exp. 64/660 §cts. per U.S. gallon		KATOEN			WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.		KALK- SALPETER Old, per 100 KG. netto				
	f.	%	§	%	§cts.	%	§cts.	%	pence	%	pence	%	pence	%	f.	%	f.	%		
1925	10,80	100,0	1,68	100,0	14,86	100,—	23,25	100,0	29,27	100,—	9,35	100,—	55,00	100,0	29,50	100,0	34,70	100,0	12,—	100,0
1926	17,90	165,7	1,89	112,5	13,65	91,9	17,55	75,5	16,24	55,5	6,30	67,4	47,25	85,9	24,75	83,9	28,46	82,0	11,61	96,0
1927	11,25	104,2	1,30	77,4	14,86	100,—	17,50	75,3	16,78	57,3	7,27	77,8	48,50	88,2	26,50	89,8	40,43	116,5	11,48	95,0
1928	10,10	93,5	1,20	71,4	9,98	67,2	20,00	86,0	19,21	65,6	7,51	80,4	51,50	93,6	30,50	103,4	47,58	137,1	11,48	95,0
1929	11,40	105,6	1,23	73,2	10,—	67,3	19,15	82,4	17,05	58,2	6,59	70,5	39,—	70,9	25,25	85,6	32,25	92,9	10,60	88,0
1930	11,35	105,1	1,12	66,7	8,77	59,0	13,55	58,3	12,—	41,0	3,92	41,9	26,75	48,6	16,25	55,1	25,36	73,1	9,84	82,0
1931	10,05	93,1	0,58	34,5	4,50	33,9	8,60	37,0	7,33	25,0	3,08	33,0	21,50	39,1	12,00	40,7	18,65	53,7	8,61	71,0
1932	8,00	74,1	0,81	48,2	4,50	30,3	6,45	27,7	5,21	17,8	3,11	33,3	16,00	29,1	8,50	28,8	11,15	32,1	6,15	51,0
1933	7,00	64,8	0,45	26,8	3,61	24,3	6,75	29,0	5,13	17,5	2,78	29,7	19,25	35,0	9,50	32,2	13,26	38,2	6,18	51,0
Jan. 1932	8,25	76,3	0,71	42,3	5,25	35,3	6,65	28,6	5,09	17,4	3,38	36,2	16,50	30,0	9,00	30,5	11,63	33,5	7,10	59,0
Febr. " "	8,25	76,3	0,71	42,3	4,92	33,1	6,90	29,7	5,31	18,1	3,51	37,6	16,25	29,5	9,00	30,5	11,75	33,9	7,25	60,0
Maart " "	8,35	77,3	0,71	42,3	4,62	31,1	6,90	29,7	5,31	18,3	3,30	35,3	16,50	30,0	8,75	29,7	10,25	29,5	7,40	61,0
April " "	8,65	80,1	0,86	51,2	4,34	29,2	6,25	26,9	5,08	17,4	3,08	33,0	16,50	30,0	9,00	30,5	9,25	26,7	7,40	61,0
Mei " "	8,30	76,9	0,86	51,2	4,25	28,6	5,80	24,9	4,57	15,6	2,76	29,5	15,75	28,6	8,25	28,0	8,88	25,6	7,40	61,0
Juni " "																				

ZUIVEL EN EIERN METALEN

	ZUIVEL EN EIERN										METALEN													
	BOTER p.K.G. Leeuwarder Comm. Noteering		BOTER p.K.G. Heffing Crisis Zuivl.-Centr.		KAAS Edammer Alkmaar Fabrieks-kaas kl. m/merk per 50 K.G.		EIERN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton		LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton		TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesb. per Eng. ton		GIETRIJ-IJZER (Lux III) p. Antwerpen		ZINK Locoprijzen Londen per Eng. ton		GOUD cash Londen per ounce fine		ZILVER cash Londen per Standard Ounce	
	fl.	o/10	fl.	o/10	fl.	o/10	fl.	o/10	£	o/10	£	o/10	£	o/10	sh.	o/10	sh.	o/10	sh.	o/10	sh.	o/10	pence	o/10
1925	2,31	100,0	—	—	56,—	100,0	9,18	100,0	62,1/6	100,0	36,8/6	100,0	261,17/-	100,0	73/-	100,0	67/-	100,0	36,3/6	100,0	85/6	100,0	32,1/8	100,0
1926	1,98	85,7	—	—	43,15	77,1	8,15	88,8	58,1/-	93,5	31,1/6	85,3	290,17/6	111,1	86/6	118,5	68/8	102,5	34,2/6	94,3	85/-	99,5	26,1/8	89,3
1927	2,03	87,9	—	—	43,30	77,3	7,96	86,7	55,14/-	89,7	24,4/-	66,4	290,4/-	110,8	73/-	100,0	64/6	96,3	28,10/-	78,8	85/-	99,5	26,1/8	83,3
1928	2,11	91,3	—	—	48,05	85,8	7,99	87,0	63,16/-	102,8	21,1/-	57,8	227,5/-	86,8	66/-	90,4	62/8	93,5	25,5/6	69,9	85/-	99,5	26,1/8	81,1
1929	2,05	88,7	—	—	45,40	81,1	8,11	88,3	75,14/-	121,9	23,5/-	63,8	203,15/6	77,8	70/6	96,6	68/9	102,6	24,17/6	68,8	85/-	99,5	24,7/8	76,2
1930	1,66	71,9	—	—	38,45	68,7	6,72	73,2	54,13/-	88,0	18,1/6	49,6	142,5/-	54,3	67/-	91,8	59/6	88,8	16,17/-	46,6	85/-	99,5	17,1/8	55,4
1931	1,34	58,0	—	—	31,30	56,9	5,35	58,3	36,5/-	58,4	12,1/-	33,1	110,1/-	42,0	55/-	75,3	47/6	70,9	11,10/6	31,9	92/6	108,2	13,1/8	41,6
1932	0,94	40,7	—	—	22,70	40,5	4,14	45,1	22,17/-	36,8	8,12/-	23,6	97,2/-	37,1	42/-	57,5	37/-	55,2	9,16/-	27,1	118/-	138,0	12,7/8	40,1
1933	0,61	26,4	0,96	—	20,20	36,1	3,71	40,4	22,2/6	35,6	7,17/6	21,6	131,18/-	50,1	41/-	56,2	35/-	52,2	10,12/6	29,4	124,7,3/4	145,8	12,9/8	38,5
Jan. '32	1,16	50,2	—	—	25,75	46,0	4,71	51,3	27,14/6	44,7	10,14/-	29,4	98,18/-	37,8	41/6	56,8	42/-	62,7	10,6/6	28,5	120/3	140,7	13,7/8	43,2
Febr. '32	1,34	58,0	—	—	27,75	49,6	3,79	41,3	26,4/-	42,2	10,5/-	28,1	99,2/6	37,9	41,6	56,8	40/-	59,7	10,1/-	27,6	119/6	139,9	14,1	43,6
Mrt. '32	0,98	42,4	—	—	23,65	42,2	3,42 ⁵	37,3	24,18/-	40,1	9,9/-	25,9	96,6/-	36,8	44/-	60,3	40/-	59,7	9,11/-	26,4	114/-	133,5	13,9/4	42,8
Apr. '32	0,99	42,9	—	—	19,60	35,0	2,77 ⁵	30,2	23,8/-	37,7	8,16/6	24,2	84,15/6	32,4	45/-	61,6	37/6	56,0	9,2/-	25,2	110/3	129,0	13,7/8	40,9
Mei '32	0,82	35,5	—	—	19,65	35,1	2,88	31,4	21,6/-	34,3	8,1/-	22,0	89,13/6	34,2	44/-	60,3	37/6	56,0	9,9/-	26,1	112/9	132,7	12,5/8	39,3
Juni '32	1,11	48,1	—	—	24,25	43,3	3,08	33,5	20,12/6	33,2	7,5/-	19,9	84,9/-	32,3	44/-	60,3	37/6	56,0	8,13/-	23,9	113/6	132,0	12,5/8	39,3
Juli '32	0,96	41,6	0,45	—	19,55	34,9	3,12 ⁵	34,0	19,2/6	30,8	7,3/6	19,7	90,17/6	34,7	42/6	58,2	37/-	55,2	8,6/6	23,0	116/-	135,7	12,9/8	38,5
Aug. '32	0,76	32,9	0,58	—	17,90	32,0	3,72	40,6	22,4/6	35,8	7,17/6	21,6	101,1/-	38,6	42/-	57,5	36/6	54,5	9,13/6	26,7	118/6	138,6	12,9/8	39,9
Sept. '32	0,84	36,4	0,65	—	19,70	35,2	4,64	50,5	25,8/-	40,9	9,10/6	26,1	109,9/6	41,8	42/-	57,5	35/-	52,2	11,2/-	30,7	118/9	138,8	13,1	40,5
Oct. '32	0,82	35,5	0,73	—	25,50	45,5	5,73	62,4	22,5/6	35,9	8,7/-	22,9	105,13/6	40,4	41/-	56,2	34/6	51,5	10,8/6	28,8	121/6	142,1	12,1/8	38,9
Nov. '32	0,81	35,1	0,78	—	26,50	47,3	6,65	72,4	21,19/-	35,4	8,4/6	22,6	104,7/6	39,9	40/-	54,8	34/6	51,5	10,8/-	28,7	125/9	147,2	12,5/8	38,3
Dec. '32	0,73	31,6	0,85	—	22,55	40,3	5,12 ⁵	55,7	19,12/6	31,6	7,9/6	20,5	100,10/6	38,4	39/-	53,4	34/6	51,5	10,7/-	28,6	125/9	147,2	11,1/2	35,8
Jan. '33	0,73	31,6	0,89	—	21,75	38,8	4,27	46,7	19,17/-	32,0	7,8/-	20,3	100,1/6	38,1	40/6	55,5	34/6	51,5	9,19/-	27,5	122/8	143,5	11,1/8	36,4
Febr. '33	0,65	28,1	0,91	—	20,60	36,8	4,35	47,4	20,3/-	32,5	7,7/-	20,2	104,7/6	39,9	43/-	58,9	34/-	50,7	9,15/-	27,6	120/5	140,8	11,5/8	37,2
Mrt. '33	0,53	22,9	0,99	—	19,40	34,6	2,80	30,5	20,1/6	32,3	7,10/-	20,6	104,18/3	40,1	43/-	58,9	34/7	51,6	10,7/-	28,6	120/1	140,8	11,5/8	38,7
Apr. '33	0,54	23,4	1,00	—	18,55	33,1	2,07 ⁶	26,6	20,11/6	33,3	7,12/6	20,9	109,17/-	42,0	43/-	58,9	35/6	53,0	10,8/6	28,8	120/5	140,4	12,9/8	39,9
Mei '33	0,52	22,5	1,00	—	21,80	38,9	2,49	27,1	23,6/6	37,6	8,6/-	22,9	128,17/6	49,2	41/6	56,8	36/6	54,5	10,13/-	29,4	123/6	144,4	13,1/4	41,2
Juni '33	0,52	22,5	1,00	—	23,50	42,0	2,50	27,2	25,7/6	40,8	9,4/-	25,3	151,10/-	57,9	42/-	57,5	37/-	55,2	11,12/6	32,1	123,3/4	143,0	13,1/4	41,2
Juli '33	0,55	23,8	1,00	—	18,50	33,0	2,60	28,3	25,16/-	41,6	9,2/-	25,0	148,1/6	56,5	41/6	56,8	35/-	52,2	12,1/-	33,3	123,10/4	144,9	12,7/8	38,7
Aug. '33	0,63	27,3	1,00	—	18,90	33,8	3,57 ⁵	38,9	24,5/-	39,1	8,4/6	22,6	145,1/6	55,4	41/-	56,2	35/-	52,2	11,7/-	31,4	125/10	147,2	12,7	37,4
Sept. '33	0,66	28,6	0,95	—	18,40	32,9	3,91	42,6	22,16/6	36,8	7,16/-	21,4	140,17/6	53,8	39,6	54,1	34/6	51,5	10,18/6	30,2	130/11	153,1	11,5/8	37,2
Oct. '33	0,68	29,4	0,90	—	19,45	34,7	4,68	51,0	22,1/-	35,5	7,14/-	21,1	145,5/-	55,5	39/6	54,1	34/6	51,5	10,13/-	29,4	131/1	153,3	11,7/8	37,0
Nov. '33	0,65	28,1	0,90	—	20,80	37,1	5,80	63,2	20,6/6	32,7	7,13/6	21,1	150,9/6	57,5	40/-	54,8	34/6	51,5	9,19/6	27,6	128,5/8	150,1	12,1/4	38,1
Dec. '33	0,60	26,0	1,00	—	20,40	36,4	5,47 ⁵	59,6	21,1/-	33,9	7,12/-	20,9	153,8/-	58,6	40/6	55,5	36/-	53,7	9,19/-	27,5	126,2/8	147,6	12,9/8	39,1
Jan. '34	0,50	21,6	1,00	—	20,40	36,4	5,05	55,0	21,7/-	34,4	7,7/-	20,2	148,3/-	56,8	39/6	54,1	36/-	53,7	9,12/-	26,5	129/6	151,5	12,9/4	39,7
Febr. '34	0,47	20,3	1,00	—	21,55	38,5	3,68	40,1	20,9/6	33,0	7,4/-	19,8	140,13/-	53,7	39/6	54,1	36/5	54,4	9,12/-	24,9	137/1	160,3	12,1/4	38,9
Mrt. '34	0,44	19,0	1,00	—	19,90	35,5	2,71	29,5	20,3/-	32,5	7,3/6	19,7	144,15/6	55,3	40/6	55,5	35/3	52,6	9,2/-	25,2	136/8	159,8	12,5/8	39,3
Apr. '34	0,42	18,2	1,00	—	17,20	30,7	2,72	29,6	20,14/6	33,4	7,4/6	19,8	150,10/6	57,5	41/6	56,8	34/2	51,0	9,7/6	25,9	135,1/4	158,0	12,7/8	38,7
Mei '34	0,41	17,7	1,00	—	16,05	28,7	2,54	27,7	20,4/-	32,5	6,16/6	18,7	144,19/6	55,4	40/6	55,5	32/9	48,9	9,2/-	25,2	136/3	159,4	12,1/6	37,5
Juni '34	0,41	17,7	1,00	—	19,40	34,6	2,74 ⁵	29,9	19,18/6	32,1	6,14/-	18,4	140,1/-	53,5	40/6	55,5	31/9	47,4	8,16/-	24,3	137,8/8	161,1	12,1/4	38,1
2 Juli '34	0,39 ¹⁰	16,9	1,00	—	21,50 ¹⁴	38,4	2,75	30,0	19,7/6	31,2	6,15/-	18,5	140,5/6	53,6	40/6	55,5	31/6	47,0	8,6/6	23,2	137,11/4	161,2	13,1	40,5
9 " " "	0,39 ¹¹	16,9	1,00	—	21,50 ¹⁵	38,4	2,80	30,5	18,18/6	30,6	6,13/6	18,3	142,18/-	54,6	40,6	55,5	32/-	47,8	8,8/-	23,0	137/10	161,4	12,7/8	40,1
16 " " "	0,39 ¹²	16,9	1,00	—	21,50 ¹⁶	38,4	2,75	30,0	18,5/-	29,4	6,15/-	18,5	142,18/-	54,6	40,6	55,5	32,6	48,5	8,3/6	22,8	137/11	161,4	12,9/8	39,9
23 " " "	0,41 ¹³	17,7	1,00	—	21,50 ¹⁷	38,4	2,80	30,5	18,5/-	29,4	6,12/6	18,2	142,16,6	54,5	40/6	55,5	32/6	48,5	8,5/-	22,5	137,10/8	161,3	12,1/4	38,9
30 " " "	0,41 ¹⁴	17,7	1,00	—	21,50 ¹⁸	38,4	2,95	32,1	18,1/6	29,0	6,15/6	18,5	143,7/6	54,8	40/6	55,5	32/6	48,5	8,6/6	23,0				

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 30 Juli 1934.

Activa.			
Binnel. Wiss. Hfdbk. f	22.751.551,17		
sels, Prom., Bijbnk. „	372.965,06		
enz. in disc. Ag.sch. „	3.826.602,69	f	26.951.118,92
Papier o. h. Buitenl. in disconto	„		—
Idem eigen portef. f	1.360.725,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. „	—		1.360.725,—
Beleeningen			
incl. vrsch. Hfdbk. f	101.959.029,37 ¹⁾		
in rek.-crt. Bijbnk. „	5.743.830,69		
op onderp. Ag.sch. „	44.451.940,78		
	f 152.154.800,84		
Op Effecten	f 146.912.401,17 ¹⁾		
Op Goederen en Spec. „	5.242.399,67		152.154.800,84 ¹⁾
Voorschotten a. h. Rijk	„		—
Munt, Goud	f 102.173.390,—		
Muntmat., Goud ..	761.197.355,56		
	f 863.370.745,56		
Munt, Zilver, enz. „	22.690.257,58		
Muntmat., Zilver. „	—		886.061.003,14 ²⁾
Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfonds	„		21.353.441,25
Gebouwen en Meub. der Bank	„		4.970.000,—
Diverse rekeningen	„		18.857.655,20
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5/32, S.No. 221) „	„		16.996.491,37
	f 1.128.705.235,72		

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—		
Reservefonds	„ 3.807.914,92		
Bijzondere reserve	„ 5.000.000,—		
Pensioenfonds	„ 9.257.288,58		
Bankbiljetten in omloop	„ 908.965.695,—		
Bankassigatiën in omloop	„ 94.224,28		
Rek.-Cour. { Het Rijk f 65.789.432,90			
saldo's: { Anderen „ 114.021.659,56			179.811.092,46
Diverse rekeningen	„ 1.769.020,48		
	f 1.128.705.235,72		

Beschikbaar metaalsaldo

Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is „

1) Waarvan aan Nederlandsch-Indië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad No. 99)

2) Waarvan in het buitenland

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
30 Juli '34	102173	761.197	908.966	179.905	450.326	81
23 „ '34	102173	761.197	887.018	197.947	452.422	82
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ¹⁾
23 „ 1934	27.055	—	147.979	1.361	18.231
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Onder de activa.

JAVASCHE BANK.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
28 Juli '34 ²⁾	141.200		183.610	33.890	54.200
21 „ '34 ²⁾	140.530		185.060	32.990	53.310
30 Juni 1934	112.493	28.840	184.868	27.720	56.298
23 „ 1934	111.993	28.903	184.175	28.542	55.809
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Wissels. buiten N.-Ind. betaalb.	Dis-conto's	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
28 Juli '34 ²⁾	970	73.850		12.750	65
21 „ '34 ²⁾	1.280	75.650		11.830	64
30 Juni 1934	610	9.570	52.036	10.630	66
23 „ 1934	1.336	9.606	49.816	10.326	66
25 Juli 1914	6.395	7.259	75.541	2.228	44

1) Sluitpost activa. 2) Cijfers telegrafisch ontvangen.

BANK VAN ENGELAND.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
25 Juli 1934	192.154	383.949	67.631	7.532	10.746
18 „ 1934	192.179	383.889	67.691	7.463	12.484
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. 1)
			Bankers	Other Accounts		
25 Juli '34	83.467	10.939	104.788	36.094	68.205	44,9
18 „ '34	83.187	20.644	96.881	35.809	68.290	44,5
22 Juli '14	11.005	14.736		42.185	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Rentelops voorschot v. d. Staat
20 Juli '34	79.992	669	15	4.857	1.141	4.604	3.200
12 „ '34	79.738	648	15	4.976	1.141	4.638	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Regk. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Particulieren
20 Juli '34	5.918	2.333	80.696	407	3.020	16.066
12 „ '34	5.918	2.246	81.482	387	3.025	15.133
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Sluitpost activa.

DUITSCHSE RIJKSBANK.

Data	Goud	Daarvan bij buit. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
23 Juli 1934	74,7	23,6	3,2	3.125,9	59,1
14 „ 1934	72,2	17,9	5,6	3.305,1	60,6
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Regk.-Crt.	Diverse Passiva
23 Juli 1934	385,6	593,8	3.472,2	620,2	163,8
14 „ 1934	377,8	571,0	3.595,7	605,6	163,5
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 23, 14 Juli 1934, resp. 84, 77 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Data 1934	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings perc.			
	Munt en metaal	Munt en diversen							
26 Juli	2.626	68	661	57	344	40	3.502	97	188
18 „	2.625	66	661	50	344	40	3.508	84	195

FEDERAL RESERVE BANKS.

Data	Goudvoorraad		„Other cash“ ²⁾	Wissels	
	Totaal bedrag	Goud-certifi-caten ¹⁾		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
10 Juli '34	4.835,7	4.810,6	231,3	22,7	5,3
3 „ '34	4.807,9	4.782,7	211,6	29,0	5,3

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ³⁾	Algem. Dek-kings-perc. ⁴⁾
10 Juli '34	2.431,8	3.098,3	4.188,1	147,2	69,5	—
3 „ '34	2.431,8	3.121,7	4.129,7	147,1	69,2	—

1) Deze certificaten werden door de Schatkist aan de Reserve Banken gegeven voor de overname van het goud, toen de \$ op 31 Jan. '34 van 100 op 59.06 cents werd gedevalueerd.

2) „Other Cash“ does not include Federal Reserve Notes or a Bank's own Federal Reserve bank notes.

3) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeischbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 4) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Data	Aantal leening.	Dis-conto's en beleen.	Beleg-gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
3 Juli '34	10	8.038	9.723	2.783	18.400	4.495
27 Juni '34	5	8.014	9.723	2.901	18.362	4.501

De posten van De Ned. Bank, de Javasche Bank en de Bank of Eng-land zijn in duizenden, alle overige posten in miljoen en van de be-treffende valuta.